

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΙΚ. Ι. ΔΑΣΚΑΡΗ	Τὰ ἐν Ναυπλίῳ.
Γ. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΥ	Ἡ ζωὴ εἰς τὸν ΙΕ' αἰῶνα. Ὁ Ποιη- τῆς Σαχλίκης.
ΔΗΜ. Α. ΖΩΓΡΑΦΟΥ	Α' Πανελλή. Γεωργ. Συνέδριον.
Η. Κ. ΧΑΤΖΗΑΗΜΗΤΡΙΟΥ ...	Παρεργωρισμένα Μεγαλοφυΐαι.
ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΨΑΜΠΕΛΗ	Φθινοπωρινὸν (ποίημα)
ΟΛΓΑΣ Κ. ΒΑΤΙΔΟΥ	Γαβριᾶς (ποίημα).
ΝΟΕΛ	Τὸ ρημοκλήσι (ποίημα).
Φ. ΜΕΝΤΖΕΛΟΠΟΥΛΟΥ	Α Βῆλιε—Νὰ μπορούσα!.....
Κ. ΦΑΛΤΑ-Ι-ΤΣ	Ἄγάπες.
	Ν. Γ. Κατηγορη: Τραβάντας στὴν τρεῖλλα, οἱ καμιάνες τοῦ φόνου.
Α. Γ. ΔΡΙΒΑ	(Μιά κριτικὴ ἐπισκόπησι πάνω στὶς τάσεις, στοὺς σκοποὺς, στὶς ἀπό- ψεις, στοὺς λόγους, πὺν χαρακτη- ριστῶν καὶ ἐμφανίζουσι τὸν καλλι- τέχνη καὶ τὸ διήγημα.) —
Π. ΟΙΣΤΡΗΛΑΘΗ	Μέσα σ'ἡ φωτιά.
Ι. Δ. ΚΟΛΛΑ	Γένοβα ἢ «Περούφανη».
Γ. Κ.	Ξένη Φιλολογία.
	Ἠρὸς τὸ Βυζάντιον

ΥΠΟΥΡΓ. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ
Δ)ΣΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ. ΓΡΑΦ. ΙΙ

Διακηρύττει ότι

Μη παρουσιασθέντος ούδενός μειοδότη κατὰ τοὺς ἐνεργηθέντας διαγωνισμοὺς διαφόρων τροφίμων, ἐπαναληφθήσονται οὗτοι ὡς ἀνωλοῦθως.

Τὴν 25ην Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Δευτέραν
α) Ὄραν 11—12 π. μ. διὰ τὴν προμήθειαν 20.000 τόννων κριθῆς.

β) Ὄραν 4—5 μ. μ. διὰ τὴν προμήθειαν 40.000 ὄκ. πεπέρεως.

γ) Ὄραν 5—6 μ. μ. διὰ τὴν προμήθειαν 1000 τόννων ὀρυζῆς.

Τὴν 26ην Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Τρίτην.
α) Ὄραν 11—12 π. μ. διὰ τὴν προμήθειαν 1.500.000 ὄκ. ἐλαίου.

β) Ὄραν 4—5 μ. μ. διὰ τὴν προμήθειαν 500.000 ὄκ. σάπωνος.

γ) Ὄραν 5—6 μ. μ. διὰ τὴν προμήθειαν 1200 τόννων φακῆς.

Τὴν 27ην Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Τετάρτην.
α) Ὄραν 11—12 π. μ. διὰ τὴν προμήθειαν 200.000 ὄκ. στεατοκηρίων.

β) Ὄραν 4—5 μ. μ. διὰ τὴν προμήθειαν 300.000 σάκκων κενῶν.

γ) Ὄραν 5—6 μ. μ. διὰ τὴν προμήθειαν 500 τόννων ζαχαρώεωσ.

Τὴν 28ην Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Πέμπτην.
α) Ὄραν 11—12 1/2 π.μ. διὰ τὴν προμήθειαν 25.000 κιβωτίων σαρδελλῶν.

β) Ὄραν 4—5 μ. μ. διὰ τὴν προμήθειαν 20.000 κιβωτίων τόννων.

γ) Ὄραν 5—6 μ. μ. διὰ τὴν προμήθειαν 25.000 κιβωτίων σολωμῶν.

Τὴν 29ην Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Παρασκευὴν
α) Ὄραν 11—12 1/2 π.μ. διὰ τὴν προμήθειαν 20.000 ὄκ. καφέ.

β) Ὄραν 4—5 μ. μ. διὰ τὴν προμήθειαν 500.000 ὄκ. μιζελίων.

Οἱ σχετικοὶ ὄροι συμφωνιῶν εἰσὶ κατατεθειμένοι ἐν τῷ ὡς ἄνω ΙΙ Γραφείῳ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐπιμελητείας, ἔνθα προσερχόμενοι οἱ βουλόμενοι καθ' ἑκάστην 11 1/2—12 1/2 δύναται νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ
ΔΙΕΥΘ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟΝ Δ'

Διακηρύττει ότι

Ἐκτίθεται εἰς δημόσιον μειοδοτικὸν διαγωνισμόν διὰ προφορικῶν προσφορῶν, ἐνεργηθῆσόμενον ἐν τῷ Α' Γραφείῳ Ἐπιμελητείας τὴν 7ην Ἀπριλίου 1922 ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὄραν 11—12 ἢ προμήθεια 2500 δύο χιλιάδων

πενταζοσίων μέτρων ὑφάσματος λευκοῦ λευκοῦ, καταλλήλου διὰ στολὰς τῶν μαθητῶν τῶν Στρατιωτικῶν Σχολείων.

Οἱ ὄροι συμφωνιῶν τοῦ ὡς ἄνω διαγωνισμοῦ εἰσὶ κατατεθειμένοι παρὰ τῷ Δ' Γραφείῳ Ἐπιμελητείας, ἔνθα οἱ βουλόμενοι, προσερχόμενοι καθ' ἑκάστην 11 1/2—12 1/2, δύναται νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17ῃ Μαρτίου 1922.

Ὁ Ὑπουργὸς
Ν. Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓ. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ
Δ)ΣΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ. ΓΡΑΦ. ΙΙ

Διακηρύττει ότι

Ἀκυρωθέντος τοῦ διαγωνισμοῦ τῆς 22ας Μαρτίου ἐ.ἔ. διὰ τὴν προμήθειαν 900.000 ὄκιδων τυροῦ ἐπαναλαμβάνεται οὗτος τὴν 25ην (εἰκοστὴν πέμπτην) Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὄραν 11 1/2—12 ἐπὶ τῇ βάσει ὄρων συμφωνιῶν κατατεθειμένων ἐν τῷ ὡς ἄνω ΙΙ Γραφείῳ Ἐπιμελητείας.

Ὁ Ὑπουργὸς
Ν. Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓ. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

Δ)ΣΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ. ΓΡΑΦ. ΙΙ

Διακηρύττει ότι

Μη ἐπιτευχθείσης τῆς αἰτουμένης ποσότητος λίπους κατὰ τὸν διενεργηθέντα διαγωνισμόν τῆς 19ης Φεβρουαρίου ἐ.ἔ.

Ἐπαναλαμβάνεται οὗτος διὰ τὴν προμήθειαν 200.000 διακοσίων χιλιάδων ὄκιδων λίπους τὴν ἐβδόμην Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὄραν 11 1/2—12 ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατατεθειμένων ἐν τῷ ὡς ἄνω ΙΙ Γραφείῳ Ἐπιμελητείας ἀρχικῶν ὄρων συμφωνιῶν.

Ἀθῆναι τῇ 22 Μαρτίου 1922.

Ὁ Ὑπουργὸς
Ν. Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓ. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ
Δ)ΣΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ. ΓΡΑΦ. ΙΙ

Διακηρύττει ότι

Μη παρουσιασθέντος ούδενός μειοδότη κατὰ τὸν διαγωνισμόν τῆς 26ης Μαρτίου ἐ.ἔ. διὰ τὴν προμήθειαν 1000 τόννων φασολίων,, ἐπαναλαμβάνεται οὗτος τὴν εἰκοστὴν ἕκτην Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Τρίτην καὶ ὄραν 11 1/2—12 π.μ. ἐν τῷ ὡς ἄνω ΙΙ Γραφείῳ Ἐπιμελητείας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχικῶν ὄρων συμφωνιῶν.

Ὁ Ὑπουργὸς
Ν. Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

Διεύθυνσις :

Δεσποινίδα ΕΥΓΕΝ. ΖΩΓΡΑΦΟΥ
Ὀδὸς Μενάνδρου, 83. Ἀθήνας.
Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις !

ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ
Ἀθήνας

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Διὰ τὸ Ἑσωτερικόν. . . Δραχ. 20.—
Διὰ τὴν Ἀμερικὴν . . . Δολλ. 4.—
Διὰ τὰ Δημόσια Γραφεῖα. Δραχ. 40.—
Δι' Ἀγγλίαν, Αἴγυπτον καὶ
Κύπρον Σελλίνα 15.—

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΟΛΥΤΕΛΗΣ ΔΡ. 25

Πάν χειρόγραφον δημοσιευόμενον ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφεται.

Αἱ ἐγγραφαὶ ἀρχοῦνται ἀπὸ τῆς 1ης ἐκάστου μηνός,

Τεμὴ ἐκάστου τεύχους Δρ. 1.30

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΤΑ ΕΝ ΝΑΥΠΛΙΩ (1825 — 1834)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Μ' ὅλα ταῦτα, ὁ «Ἀσώτος» ὑπὸ ἔποψιν ὕφους εἶναι τὸ ἀρτιώτερον σκηρικὸν ἔργον τῆς ἐποχῆς του. Εἰς πολλὰ αὐτοῦ μέρη, καθαρῶς ἑλληνικὰ, ἀναφαίνεται ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ἐκλάμψει ὁ δεινὸς σατυρικὸς ποιητής. Ἡ σκηνή, καθ' ἣν ἀμιμῆτως σατυρίζει τοὺς δικαστὰς, εἶναι ἱκανὴ νὰ δώσῃ ἰδέαν τινὰ τοῦ ὕφους καὶ τῆς σατυρικῆς δυνάμεως τοῦ ποιητοῦ:

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ, ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ
ΣΤΑΜΑΤΗΣ καὶ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

ΧΑΡ. Θαρρεῖς πῶς ὁ Σωτήρης σου εἰν' ὄλος εὐρωπαιός, γιατί φορεῖ τὰ φράγκικα κ' ἕνα μὲν ζούρ σέ λέγει ; Μὲ λὲς πῶς εἶναι πλούσιος· πλὴν ποῖός δὲν τὸν ἀρμέγει ; τὸ ἔχει του, θυμῆσου με, γυαλιὰ κερφιά θὰ γένη. Τὸν τρώγων ὡς τὸ κόκκαλο κ' ἐντόπισι καὶ ξένοι. Εἰς ταῖς γυναικίαις, στὰ χαρτιὰ, καὶ τὴν ζωὴ του δίδει. **ΣΤΑΜ.** Γελιέσαι.

ΧΑΡ. Μὲ τοῦ Φαραῶ τὸ ἄτιμο παιγνίδι εἰς τὸ κορμί του ταῖς πληγαῖς τοῦ Φαραῶ θ' ἀνοίξῃ. Τῶν συνηγόρων ἢ πολλὴ φιλία θὰ τὸν πιάξῃ. Μαζὺ τους πρὶν τὸ ἔχει του σταῖς κρίσαις τελειώσῃ. ἀπὸ τὰ χέρια τῶν κριτῶν δὲν ξεύρω ἂν γλυτωσῃ. Θαρρεῖς πῶς ἔχουν ἀρετὴν καὶ χαρακτῆρα ὅλοι ; **ΣΤΑΜ.** Χωροῦν καὶ εἰς τὰ κριτήρια τὸ ψεῦδος καὶ οἱ δόλοι ;

ΧΑΡ. Θεὸς φυλάξοι ! Ἄκουσε τὸν μῦθο μου, νὰ ζήσης, καὶ μάθε τί θὰ πῇ κριταὶ, κριτήρια καὶ κρίσεις ! Αὐτὸς ὁ μῦθος μου σ' ἡμᾶς δὲν λέγω πῶς ταιριάζει· πλὴν ἂν τὸν ξεύρουσι οἱ γραικοὶ δὲν βλέπω νὰ πειράζῃ. Ἐνῶ μὲ εὐκαιρῇ κοιλιὰ, μὲ διψασμένα χεῖλη, σὲ περιγιάλι ἐρημο, ταξείδευαν δυὸ φίλοι, ἀνέλπιστα· στὰ μάτια τους ἐφάνηκ' ἕνα στρῦδι.

Καθεὶς τὸ θέλει, καὶ κανεὶς στὸν ἄλλο δὲν τὸ δίδει. Ξεσχίζονται, ἀπ' τὰ μαλλιά ἕνας τὸν ἄλλον πιάνει. Νά, κατὰ τύχη, κί' ὁ Κωδῆς περῶν μὲ τὸ Κιαρβάνι. Ἄρπάξ' εὐθὺς τὴ ζυγαριὰ, τὸν φάλαγγά του βγάξει, στρώνει στὴν γῆ τὸν πεύκινον κ' ἐμπρός του τοὺς φωνάζει. Τὸς λέγει: «Γιατί κάματε κακὸ τόσο μεγάλο ; — Για ἕνα στρῦδι.—Φέρτε το εἰς τὸ ζῦγι νὰ τὸ βάλω. Μὲ θάρρος στὸν πατέρα σας τὰ δικάια σας πέτε. Δὲν εἶμαι ἀδικὸς κριτής... Ἄκουω ἐγώ.. Λέτε. — Λαλοῦν ἐκεῖνοι σοβαρὰ, ἐνῶ αὐτὸς τοὺς κρίνει. Ἄνοιγ' εἰς δυὸ τὸ στρῦδι τους, τὰ μέσα καταπίνει, τοὺς ρίχνει: τὰ δυὸ τσόφλια του καὶ λέγει: «Νά, χαρῆτε! Καθεὶς σας πῆρε τὸ μισό... Τί ἔχετε νὰ πῆτε ;»

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ «Ἀσώτου», κύριός τις, νεαρῶτατος τὴν ἡλικίαν, παρουσιασθεὶς παρὰ τῷ Ταλιαπέτρα, τοῦ ἀνήγγειλε δειλὰ-δειλὰ ὅτι κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του συνέγραψε τραγῳδίαν τινὰ, τὴν ὁποίαν πολὺ ἐπεθύμει νὰ τῷ ἀνεγίνωσκε. Ὁ Ταλιαπέτρας, ὅστις πρώτην φορὰν ἔβλεπε τὸν νέον ἐκεῖνον, μετ' εὐμενείας ἐδέχθη τὴν παράκλησίν του καὶ τῷ ὑπεσχέθη ὅτι τὴν ἐπομένην θὰ προσεκάλει παρ' αὐτῷ τοὺς φίλους του, ἵνα πάντες ὁμοῦ ἀκροασθῶσι τοῦ ἔργου του. Πράγματι τὴν ἐπομένην ἑσπέραν ἀν στενῷ κύκλῳ φιλολογούντων», ὡς θὰ ἔγραφον αἱ σημεριναὶ ἐφημερίδες, ὁ νεαρὸς κύριος ἀνέγνωσε τὴν τραγωδίαν του, ἦτις τοσαύτην ἐντύπωσιν ἐπροξένησεν εἰς τὸν αὐστηρὸν περὶ τὰ τοιαῦτα Ταλιαπέτραν, ὥστε ἀνευ περιστροφῶν καὶ εὐκρινῶς τοῦ συνέστησε νὰ τὴν ἐκδώσῃ καὶ διὰ τοῦ τύπου.

Ὁ νεαρὸς ἐκεῖνος κύριος ἦτο ὁ παρὰ τῇ δικαστικῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ναυπλίου προσκεκολλημένος τότε Γεωργίος Πραντούνας, ἡ δὲ τραγωδία του ἔφερε τίτλον «Αἱ ἐλευθερωμέναι Ἀθῆναι», ἦν καὶ μετὰ τινὰ χρόνον, ἐπόμενος τῇ συστάσει τοῦ Ταλιαπέτρα ἐξέδωκεν ἐν Ναυπλίῳ (1).

(1) «Ἀθῆναι ἐλευθερωμέναι», τραγωδία εἰς πάντα πράξεις, ὑπὸ Γεωργίου Πραντούνα τοῦ Ναξίου. Ἐν

Ὁ Γ. Πραντούνας ἐγεννήθη ἐν τῇ ἱστορικῇ νήσῳ Νάξῳ τῷ 1800. Νεωρότατος ἐστὶ ὢν ἀπεδήμησεν εἰς Ρωσίαν παρὰ τῷ ἐν Ὁδησσῷ ἐμπορευομένῳ πατρὶ του. Ἐκεῖ «ἐδιδάχθη δεόντως πρῶτον μὲν τὰ στρατιωτικά, διὰ τὸν ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας τῶν Φιλικῶν ἐν τῷ κρουτῷ παρασκευαζόμενον ἐθνικὸν ἀγῶνα, ἔπειτα δὲ καὶ ἐκείνην τὴν ἄλλην παιδείαν, ἣν οἱ τότε νέοι πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης σπουδάζοντες, ἐμελλον μετὰ ταῦτα ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος, στρατιώται τῆς πατριδος γινόμενοι πρῶτον, ν' ἀναδειχθῶσιν ἔπειτα, τοῦ πολέμου παύσαντος, ὄργανοις αὐτῆς, ἢ λειτουργοὶ εἰς οἰονδήποτε τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας κλάδων» (1).

Ὅταν, κατὰ τὰς παραμονάς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, οἱ ἐν Ὁδησσῷ μεινυμένοι εἰς τὰ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας, ἀπεράσιον καὶ διὰ τοῦ θεάτρου νὰ ἐξάψωσι τὸ φρόνημα τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων, καὶ χωρὶς τοῦ παράπαν νὰ ἐξωτερικεύσωσι τὸν σκοπὸν των, διωργάνωσαν μετὰ πολλῆς περισκέψεως θεατρικὰς παραστάσεις ἐπὶ τῷ σκοπῷ δῆθεν τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς σπουδαζούσης νεολαίας, ὁ Πραντούνας, φύσει φιλελεύθερος ὢν, προσῆλθεν ἐκ τῶν πρώτων καὶ μετὰ τοῦ Δρακούλη, τοῦ Λασάνη, τοῦ Γρ. Καμπούρογλου καὶ ἄλλων ἀνῆλθε τὴν σκηνὴν καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐνεθουσίασε τοὺς ἐν Ὁδησσῷ Ἑλληνας, πολλοὶ τῶν ὁποίων, ἔκ τε τῶν ἠθοποιῶν καὶ τῶν ἀκροατῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ Δρακούλης, ἔπεσαν μετ' ὀλίγον μαχόμενοι ἐν Αἰγαιῶσι.

ὑπὸ τὰς ἀνεξιλείπτους ἐντυπώσεις ἅς τῷ ἀφῆκαν αἱ ἐν Ὁδησσῷ θριαμβευτικαὶ ἐκεῖναι θεατρικαὶ παραστάσεις, ἔγραψεν ἐν Ναυπλίῳ ὁ Πραντούνας τὴν τραγωδίαν του «Ἀθῆναι ἐλευθερωμέναι». Ὡς ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἔργον του ἔλαβεν ὁ συγγραφεὺς τὴν κατὰ τὰ τέλη τοῦ τρίτου μ. Χ. αἰῶνος ὑπὸ τοῦ ἱστοριογράφου Δεξίππου ἐλευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τοῦ καταλαβόντος αὐτὰς τὸ 267 Γότθους. Κατὰ σκηναίαν ὡς κύριον πρόσωπον τοῦ ἔργου του Κλεοδήμιον τινα, ὅστις, ἐξῆρτος ὢν ἀπὸ τοῦ Γότθου, ἐπανέρχεται λάθρα εἰς τὰ περίξ τῶν Ἀθηνῶν καὶ μετὰ τινῶν φίλων του, ἐν οἷς καὶ ὁ Δεξίππος, συνωμοτεῖ κατὰ τοῦ

Ναυπλίου 1830. Ἐν τῇ συντορικῇ τυπογραφίᾳ τοῦ Κωνσταντίνου Τάμπρα Κυδωνιάτη, Κωνστ. Ἰωαννίδου καὶ Γεωργίου Ἀθηναϊκοῦ Μελισσιανοῦ.

(1) Ὁ Πραντούνας, ἐπανελθὼν εἰς Ἑλλάδα, διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Καποδιστρίου παρὰ τῷ τότε Ἀνεκκλήτῳ Δικαστηρίῳ, ἔπειτα δὲ πρόεδρος τοῦ ἐν Σπάρτῃ Πρωτοδικείου. Ἐπὶ Ὀθωνος διωρίσθη πρῶτον μὲν προεδρῶν δικαστῆς ἐν Χαλκίδι, εἶτα Ἐφέτης καὶ τέλος Ἀντιστρατηγὸς Ἐφετῶν εἰς Ἀθήνας καὶ Ναύπλιον, ὅπου ἀπέθανε τὸν Μάϊον τοῦ 1861 (Χ. Παμπούκη, Λόγος αὐτοσχέδιος εἰς τὴν κηδείαν τοῦ μακαρίτου Γ. Πραντούνα. Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ τυπογραφείου Χ. Ν. Φιλαδέλφως, 1863.)

βασιλεύοντος τότε ἐν Ἀθήναις Κνίβα. Τὴν συνωμοσίαν τοῦ Κλεοδήμου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ καταγγέλλει πρὸς τὸν βασιλέα Κνίβαν ὁ Πολέμων, ἄσπονδος τοῦ Κλεοδήμου ἐχθρὸς, ὅστις, πρὸς τοὺς ἄλλοις, παραδίδει εἰς τὸν Γότθον καὶ ἐπιστολὴν τινα τοῦ φίλου τοῦ Κλεοδήμου Λεωστοράτου, δι' ἧς οὗτος ἀνήγγελλεν εἰς τὸν πρῶτον ὅτι στέλλει αὐτῷ τὴν σύζυγον του Εὐάνδραν καὶ τὸν υἱὸν του Ἀριστέα, ἵνα, ἀφοῦ τοὺς ἀσπασθῆ, τοὺς ἐξαποστείλῃ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος, «ὅπου τοὺς περιμένει διὰ ν' ἀναχωρήσουν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, προτοῦ ὁ Κνίβας μάθῃ τοῦτο». Ὁ Κνίβας στέλλει ἀμέσως καὶ συλλαμβάνει τὴν σύζυγον καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Κλεοδήμου, προσπαθεῖ δὲ διὰ τοῦ σκληροτέρου τρόπου νὰ πείσῃ τὴν Εὐάνδραν νὰ γράψῃ πρὸς τὸν σύζυγον τῆς νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Ἀθήνας καὶ νὰ γίνῃ φίλος του.

ΕΥΑΝΔΡΑ. Ποῖα αἰτία σὲ παρακινεῖ εἰς τοῦτο ; (2).

ΚΝΙΒΑΣ. Αἱ ἀρεταὶ του.

ΕΥΑΝΔΡΑ. Καὶ πῶς αὐταὶ δὲν σ' ἐμπόδισαν νὰ τὸν ἐξορίσῃς ;

ΚΝΙΒΑΣ. Τότε δὲν τὰς ἐγνώριζον.

ΕΥΑΝΔΡΑ. Ποῖος σὲ ἐδίδαξεν αὐτὰς τώρα ;

ΚΝΙΒΑΣ. Οἱ στεναχμοὶ ὅλης τῆς πόλεως.

ΕΥΑΝΔΡΑ. Ὁ ἀνὴρ μου θὰ εἶναι φίλος σου, ὅταν καὶ τὸ γένος τῶν Ἀθηναίων.

ΚΝΙΒΑΣ. Μήπως τώρα εἶμαι ἐχθρὸς των ;

ΕΥΑΝΔΡΑ. Ἐρώτησον περὶ τούτου τὴν συνειδησίν σου.

ΚΝΙΒΑΣ. (Ἄς κρύψω πρὸς καιρὸν τὴν ὀργὴν μου.)

Ἐνδέχεται νὰ ἐκαμὰ τι ἀκούσιως ἐξ αἰτίας τῶν κακῶν συμβούλων μου, τώρα ὅμως, γνωρίζεις τὴν ἀπάτην μου, ζῆτῶ τὸν Κλεοδήμον διὰ νὰ ἐπιδιορθώσω τὰ πρῶτα σφάλματά μου, καὶ καταστήσω μὲ τὴν συνδρομὴν του εὐτυχεῖς τοὺς συμπολίτας μας.

ΕΥΑΝΔΡΑ. Ὁ ἀγαπητὸς σου Πολέμων εἶναι ἱκανὸς εἰς τοῦτο.

ΚΝΙΒΑΣ. Ὅλα τὰ κακὰ ἀπ' αὐτὸν προήλθον, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὸ ἐξῆς οὔτε εἶναι ἄξιος τῆς εὐνοίας μου.

ΕΥΑΝΔΡΑ. Ὁ δὲ Κλεοδήμος εἶναι ;

ΚΝΙΒΑΣ. Ἄν δὲν ἦτον, δὲν θὰ ἐζήτουν αὐτόν.

ΕΥΑΝΔΡΑ. Ἀπατάσαι, Κνίβα, ἂν ζητῆς νὰ ἀπατήσῃς Ἑλληνας. Ὅχι αἱ ἀρεταὶ τοῦ Κλεοδήμου, ὄχι ἡ εὐτυχία τῶν Ἀθηναίων, ἀλλ' ὁ φόβος τοῦ ἐρχομοῦ του σὲ βιάζει νὰ ζητῆς τὴν φιλίαν του. Ἡξεύρε ὅμως, ὅτι οὔτε ὁ Κλεοδήμος θὰ συγκατένευε, καὶ ἂν ἐγὼ τὸν

(1) Σπυρ. Λάμπρου, Ἱστορικὰ μελετήματα, σελ. 69—96.

(2) Τὴν ἀνωτέρω σκηνὴν παραθέτω δόλοκληρον καὶ διὰ τὸ δραματικὸν αὐτῆς τὸ ὅποιον καὶ εἰς ἄλλας σκηνὰς μετὰ τέχνης οὐ μικρὰς παρουσιάζει ὁ συγγραφεὺς, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ δειχθῆ καὶ τὸ ὕφος αὐτοῦ ἐν γένει.

παρεκίνουν εἰς τὰ ζητήματά σου, οὐτ' ἐγὼ θὰ κατεδεχόμην νὰ ὀνομάζω αὐτὸν σύζυγον μου, ἂν δι' ἴδια τέλη ἐπρόβιδε τὰ συμφέροντα τῶν Ἀθηνῶν.

ΚΝΙΒΑΣ. Εἶσαι πολλὰ ἀλαζών.

ΕΥΑΝΔΡΑ. Ὅσον πρέπει νὰ εἶναι αἱ Ἑλληνίδες.

ΚΝΙΒΑΣ. Ἐνθυμήσου ὅτι εἶσαι αἰχμάλωτος.

ΕΥΑΝΔΡΑ. Ἡ αἰχμαλωσία δὲν μ' ἀφαιρεῖ τὸ ἑλληνικὸν φρόνημα.

ΚΝΙΒΑΣ. Ἄφες τὰς ἀντιλογίας, ἐπειδὴ ἤρρισαν ἤδη νὰ μὲ ταράττουν, καὶ κάμε ὅ,τι σὲ προστάξω, ἀλλέως τρέμε.

ΕΥΑΝΔΡΑ. Ὅστις καταφρονεῖ τὸν θάνατον, δὲν φοβεῖται τοὺς φοβερισμοὺς τῶν τυράννων.

ΚΝΙΒΑΣ. Προτοῦ νὰ μὲ βιάσῃς νὰ πράξω ὅ,τι δὲν θέλω, συμφωνήσον.

ΕΥΑΝΔΡΑ. Μὴν ἐπαναλαμβάνῃς τὰ αὐτὰ, ὅταν ἀπαξ ἤκουσες τὴν ἀπόφασίν μου.

ΚΝΙΒΑΣ. Δὲν κλίνεις λοιπὸν ;

ΕΥΑΝΔΡΑ. Εἶμαι σταθερὰ εἰς τὴν γνώμην μου.

ΚΝΙΒΑΣ. Ἄς ἴδωμεν τὴν σταθερότητά σου. — Στρατιώται, πάρετε ἀπ' αὐτὴν τὸ παιδίον.

ΕΥΑΝΔΡΑ. Σταθῆτε, βάρβαροι.

ΚΝΙΒΑΣ. Δὲν ἀκούσατε τὴν προσταγὴν μου ; (οἱ στρατιώται παίρνουν τὸ παιδίον).

ΕΥΑΝΔΡΑ. Ἀπάνθρωπε, αἰμοβόρε ! δὲν ἐχόρτασες ἀπὸ τὰ αἵματα τῶν καὶ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐπιθυμοῖς ἀκόμη νὰ πῆς καὶ τὸ αἷμα τοῦ βρέφους τούτου ;

ΚΝΙΒΑΣ. Λέγε ὅ,τι θέλεις, ἀκόμη θὰ εἶπες περισσότερα. Φονεύσατε αὐτὸ ἐδῶ, ἐμπροσθέν της.

ΕΥΑΝΔΡΑ. (Πίπτει εἰς τὰ γόνατα τοῦ Κνίβα). Βασίλευ ! Δι' ὄνομα τῶν Θεῶν, δι' ἀγάπην τῶν ὀσρίων ἔχεις ἐπὶ γῆς φιλέτερων, πᾶσι τὴν ὀργὴν σου κατὰ τῷ ἄθῳ τούτου. Ἰδοὺ τὸ στήθος μου, κτύπα, φόνευσον, ἐκδικήσου κατ' ἐμοῦ, ἦτις σὲ διηρέθισα.

ΚΝΙΒΑΣ. Ὅχι, θέλω νὰ ἐκτελέσῃς πρῶτον τὰς προσταγὰς μου.

ΕΥΑΝΔΡΑ. Δὲν ἤμπορῶ....

ΚΝΙΒΑΣ. Φονεύσατέ το. (Σηκώνει εἰς τὸ ξίφος.)

ΕΥΑΝΔΡΑ. Στάσου (Πιάνει τὸν βραχίονα τοῦ στρατιώτου.) Βασίλευ ! συγκατανέω. Ὁ στρατιώτης ἀφίνει τὸ παιδίον, τὸ ὅποιον ἡ μήτηρ λαβοῦσα εἰς τὰς ἀγκάλας της κατακλιεῖ.) Ἄχ ! φίλτατον τέκνον μου, μόνη μου ἐπὶ τῆς γῆς παρηγορία !

ΚΝΙΒΑΣ. Γράψε, μὴν ἀφίνης νὰ περᾷ ὁ καιρὸς.

ΕΥΑΝΔΡΑ. Λέγε, τί πρέπει νὰ γράψω. (Καθίζει νὰ γράψῃ, ἔχουσα καὶ τὸ παιδίον πλησίον της.)

ΚΝΙΒΑΣ. — (Ἐγὼ καὶ ὁ υἱός σου εἴμεθα αἰχμάλωτοι εἰς τὸν Κνίβαν, διὰ νὰ μᾶς σώσῃς ἀπὸ τὸν ἀφρευκτον θάνατον πρέπει νὰ ἔλθῃς εἰς τὰς Ἀθήνας, νὰ φιλιωθῆς μετ' αὐτοῦ, νὰ νομί-

ζῆς ἐχθροὺς σου ὅλους τοὺς ἰδικούς του, καὶ νὰ....»

ΕΥΑΝΔΡΑ. Νὰ γίνῃ ἐχθρὸς τῆς πατρίδος του καὶ ὀλης τῆς Ἑλλάδος ! Ὅχι ! ποτὲ, ποτὲ δὲν θὰ γράψω εἰς αὐτὸν τοιοῦτον τι. Πήγαινε, υἱέ μου. (Ἀπομακρύνει αὐτὸν ἀπὸ κοντὰ της.) Πήγαινε μὲ χαρὰν ἀπέθανε διὰ τὴν πατρίδα σου. — Τίγρις ἠγριωμένη, θηρίον ἀνήμερον, νὰ, πῆε τὸ αἷμα τούτου ὁ ἀνὴρ μου ἀκόμη ζῆ, καὶ εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ἐκδικηθῆ τὸν θάνατόν του.

ΚΝΙΒΑΣ. (Πρὸς τοὺς στρατιώτας.) — Ὁδηγήσατε αὐτὴν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ κρατεῖτε μέχρι δευτέρως προσταγῆς μου.

(Ἐπεταὶ συνέχεια)

ΝΙΚ. Ι. ΛΑΣΚΑΡΗΣ

ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΦΩΤΙΑ

ΕΪΒΑΧ

Εἰς τὸ Σαῖν-κισί. Κοντὰ στὸ δάσος ἀπὸ τὰ ἀργυροφυλλα πλατάνια ἡ μάχη ἔχει πάρει φωτιά. Οἱ φαντάραι μας δὲν περιμένουν σὲ μάχῃ χαρακωμάτων νὰ παρουν τὴν νίκη. Στήνονται ἀντίκρυ στὸν ἐχθρὸ, τὸν κεραυνοβολοῦν μὴ μὲ τῆς φλογερῆς ματιῆς των καὶ κατόπι γίγαντες ἐπικοί μὲ ἄλματα τρέχουν πρὸς τὸν θάνατον. Οἱ Κεμαλικὸι βλέπουν νὰ ξεφουτρῶνουν ἀπὸ τὴν γῆν ἑλληνικὰ φαντάσματα. Φαντάσματα μὲ σάρκα καὶ ὄσασ. Μὲ φωνὴν καὶ μὲ πολυεμικὸν μένος. Μὲ λεθεντιὰ καὶ ὄρη. Δὲν προσφθάνουν νὰ συνέλθουν. Ἡ Ἑλληνικὴ Λόγχη τοὺς ἀγγίζει στὰ πλευρὰ.

Τὰ στήθη τους φουσκώνουν ἀπὸ ἀπογοήτευσιν. Βλέπουν ἓνα ἀνθρώπινο ὄγκο μὲ ταχύτητα κεραυνοῦ, μὲ χυστικότητα λάβας νὰ ἐπέρχεται στὸ μικρὸ καὶ ὑπουλο ἀνάστημά τους. Βερυγγοῦν! τὴν τύχη τους, τὸ μιλῆτε τους, τὸν ἀρχηγὸ τους. Μιὰ μόνον λέξιν προσφέρουν λέξιν ποῦ λέγει τόσα πολλὰ. Ποῦ φανερώνει ὅλη τὴν ψυχικὴν τρικυμία ποῦ ἀνταρτίζει εἰς τὴν ψυχὴν των.

— "Εἶ βάχ...."

Τὰ Κεμαλικὰ μπουλούκια διαλύονται εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθησαν. Ἡ γῆ ξεροψημένη ἀπὸ τὸ λιοπύρι δέχεται μὲ ἀνακούρυσιν τὸ Κεμαλικὸ αἷμα. Οἱ πιὸ τυχεροὶ τὸ βάζουν στὰ πόδια. Καὶ δὲν σταματοῦν παρὰ πέρα ἀπὸ τὰς Λεύκας καὶ τὴ Γιάιβε. Ἐκεῖ γυρίζουν πίσω νὰ ἴδουν μήπως τοὺς παρακολουθεῖ ὁ Ἑλληνικὸς ἐφιάλτης.

Μὰ τὰ βουνὰ, οἱ φάραγγες, οἱ δρυμοὶ, αἱ κοιλάδες, τὰ ποτάμια στοιχειώνουν τὴ φράσι ποῦ τὴ διαλαλοῦνε μὲ τὰ σαλπίσματα τῆς μαύρης ἠχοῦς.

— "Εἶβαχ — εἶβαχ — εἶβαχ.

Παραστατικώτερα λέξεις γιὰ τὸν Κεμαλικὸν φόβο ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῶν φαντάρων δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ.

Χαῖν-Νουντοῦ

Π. ΟΙΣΤΡΗΛΑΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΑΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΝΑΣΣΕΟΥ

Η ΖΩΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΙΕ. ΑΙΩΝΑ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΑΧΛΙΚΗΣ

Ἡ ἀπόστασις ἡ ὁποία χωρίζει τὴν ἐποχὴν μας ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἐθνικοῦ μας βίου, τὴν ὁποίαν ὀνομάζομεν Βυζαντινὴν, φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως καταπληκτικῶς μεγάλη. Ἡμεῖς οἱ νεώτεροι Ἕλληνες ἀπέχομεν ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς ὀλοκλήρους αἰῶνας. Καὶ φυσικὰ αὐτὸ μᾶς κἀνει ἐντύπωσιν. Μᾶς φαίνεται ὅτι μεταξὺ ἡμῶν καὶ ἐκεῖνων ὑπάρχει ἓνα ὀλόκληρον χάος. Καὶ μέσα εἰς τὸ χάος αὐτὸ χάνεται ἡ στενὴ μας συγγένεια. Ἐν τούτοις ἡ ἀπόστασις δὲν εἶναι τόσο μεγάλη ὅσον ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται.

Θὰ μπορούσαμε καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν νὰ ἐφαρμόσωμεν μίαν μέθοδον, τὴν ὁποίαν ἐφήρμοσε κάποιος Ἀμερικανὸς, ἰδιότροπος καὶ παραδοξολόγος, ὅπως ὄλοι οἱ Ἀμερικανοί. Ὁ Ἀμερικανὸς αὐτός, πλουσιώτατος γεωργὸς τῆς Καλιφορνίας, ἐταξίδευσεν κάποτε εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἐφιλοξενήθη εἰς τὸ μέγαρον ἑνὸς Ἀγγλοῦ ἀριστοκράτου, καυχωμένου διὰ τὴν ἀριστοκρατικὴν καταγωγὴν του. Ὁ Ἀγγλος περιέφερε τὸν Ἀμερικανὸν εἰς ἕνα τὸ μέγαρόν του, ἔδειξε τὰς συλλογὰς του, τὴν βιβλιοθήκην του, τὰ κομψοτεχνήματά του καὶ ἔπειτα τὸν ἐπήγε εἰς μίαν αἴθουσαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπῆρχαν δεκαπέντε-εἴκοσι προσωπογραφίαι.

— Ἐδῶ εἶναι οἱ πρόγονοί μου, τὸ εἶπε. Αὐτοὶ εἶναι ὁ πατέρας μου, ἐκεῖνος εἶναι ὁ πάππος μου, ἐκεῖνος εἶναι ὁ πατέρας τοῦ πάπου μου, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ὁ τελευταῖος ποῦ βλέπετε ἐκεῖ κάτω ἐξοῦσε εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἑρρίκου ὀγδόου τῆς Ἀγγλίας.

Μετὰ ἓνα ἔτος ὁ Ἀγγλος εὐπατρίδης, ταξιδεύων εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἐπήγε νὰ ἰδῇ τὸν παλαιόν του φίλον. Ὁ Ἀμερικανὸς τὸν ἐφιλοξένησε εἰς μίαν ἐξοχικὴν ἔπαυλιν, θαύμα πολυτελείας καὶ καλαισθησίας. Κατόπιν τοῦ ἔδειξε τοὺς κήπους του, τὰ βουστάσια του, τὰ ἵπποτροφεῖά του.

— Ὅλα θαυμάσια, εἶπεν ὁ Ἀγγλος, μόνον ποῦ ἐσεῖς οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν ἔχετε πρόγονους.

— Ἐγὼ ἔχω, ἀπήντησεν ὁ Ἀμερικανός. Αὔριο θὰ τοὺς δῆτε καὶ αὐτοὺς.

Τὴν ἐπομένην ὁ Ἀμερικανὸς ὠδήγησε τὸν Ἀγγλον εἰς ἓνα ἀπέραντον κήπον, ὅπου ἐπερίμεναν πεντακόσιοι καὶ πλέον ἄνθρωποι παρατεταγμένοι εἰς τὴν γραμμὴν καὶ φέροντες διαφόρων εἰδῶν στολάς.

— Εἶναι οἱ πρόγονοί μου, εἶπεν ὁ Ἀμερικανός. Αὐτοὶ εἶναι ὁ πατέρας μου. Ὁ ἄλλος εἶναι ὁ πατέρας τοῦ πατέρα μου. Καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Δυστυχῶς λείπει ὁ πρῶτός μου πρόγονος.

— Καὶ ποῦ εἶναι; ἠρώτησεν ὁ Ἀγγλος.

— Αὐτὸς ἀπέθανε μικρός. Τὸν ἔσφαξε ὁ Ἡρώδης μαζὶ μετὰ ἄλλα παιδιά ὅταν ἔμαθε τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ.

Θὰ ἠμπορούσαμεν νὰ κάμωμεν ἓνα ἀνάλογον ὑπολογισμὸν χωρὶς τὴν εἰρωνικὴν παραδοξολογίαν τοῦ Ἀμερικανοῦ. Καθένας ἀπὸ ἡμᾶς ἔχει ἢ τοὐλάχιστον ἐπρόφρασε τὸν πάπον του. Ἄν βάλωμεν δεκατρεῖς μόνον πάπους μας εἰς τὴν γραμμὴν ὁ δέκατος τρίτος θὰ ἐξοῦσε εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Παλαιολόγου καὶ θὰ εἶδε τὴν πτώσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἄπὸ Ἀβραὰμ μέχρι Δαυὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες, λέγει ὁ Εὐαγγελιστῆς Ματθαῖος. Ἀπὸ τοὺς τελευταίους Βυζαντινοὺς Ἕλληνας μέχρις ἡμῶν τῶν σημερινῶν γενεαὶ μόλις δεκατρεῖς.

Μολοντί ὅμως ἡ ἀπόστασις, ὅπως πιστεύω ὅτι ἀπέδειξα, δὲν εἶναι καὶ τόσο μεγάλη, τί γνωρίζομεν ἀπὸ τὴν Βυζαντινὴν ἐποχὴν; Μόλις τὰς γενικὰς γραμμὰς. Γνωρίζομεν μερικοὺς μεγάλους αὐτοκράτορας, μερικοὺς μεγάλους Πατριάρχας, μερικοὺς μεγάλους πολιτικούς καὶ συγγραφεῖς, ὀλίγας μεγάλας μάχας, δηλαδὴ τὰ μεγάλα, τὰ περισσώτερον κτυπητὰ σημεῖα τῆς ἱστορίας χιλιῶν ἐτῶν. Ὅλα μεγάλα καὶ κολοσσιαῖα. Ἄλλ' οἱ ἄνθρωποι ποῦ ἐξοῦσαν τότε δὲν ἦσαν βέβαια ὄλοι αὐτοκράτορες, ἢ πατριάρχαι, ἢ κορυφαῖοι πολιτικοὶ καὶ συγγραφεῖς. Ὑπῆρχε βεβαίως καὶ λαὸς, καὶ ἄπλοὶ ἄνθρωποι, ὅπως εἴμεθα ἡμεῖς σήμερα. Πῶς ἐξοῦσαν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, πῶς ἐσκέπτοντο, πῶς ἐφέροντο, πῶς ἠθάβοντο, πῶς ἀγαπούσαν, πῶς ἐμισοῦσαν; Ἴδου τί γνωρίζομεν πολὺ ὀλίγον ἢ τί δὲν γνωρίζομεν καθόλου.

Ὑπῆρχον σήμερα μεταξύ μας ὄχι σοφοί, ἀλλὰ ἄπλως διαδακμένοι, οἱ ὅποιοι χωρὶς νὰ σκεφθοῦν διέλου θὰ ἠμπορούσαν νὰ σᾶς ἀπαντήσουν πῶς καὶ ποῖον βράδου καὶ ποῖαν ὥραν ἐφρονεῖθι ὁ αὐτοκράτωρ Νικηφόρος Φωκάς. Τί ἔκαμνε ὅμως ὁ λαὸς τῆς Αὐτοκρατορίας ὄχι μόνον ἐκεῖνο τὸ βράδου, ἀλλὰ ἔλα τὰ βράδου καὶ ὅλας τὰς ἡμέρας, θὰ ἐδυσκολεύετο νὰ σᾶς ἀπαντήσῃ καὶ ὁ σοφώτερος καὶ ὁ βαθυτέρος Βυζαντινολόγος.

Καὶ αἷτιος εἶναι ὁ Θεοκιδίδης. Ἄν δυσκολευώμεθα ἀκόμη νὰ εἰσδύσωμεν εἰς τὴν ψυχὴν τῆς μεγάλης ἐκείνης ἐποχῆς, ἂν δὲν κατωρθώθῃ ἢ ἄμεσος διανοητικὴ ἐπαρῆ τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν μετὰ τοὺς ἀμέσους πρόγονους μας, εἰς αὐτὸ πταίει ὁ Θεοκιδίδης. Πραγματικῶς μετὰ τὸν Βυζαντινὸν Ἕλληνησμὸν συμβαίνει κάτι παράδοξον. Ἡ παράδοσις τῆς πολιτικῆς, τῆς διπλωματίας, τῆς διοικήσεως του εἶναι Ρωμαϊκὴ. Ἀλλὰ τὸ πνεῦμα, ἡ διανόησις, ἡ σκέψις εἶναι Ἕλληνικὰ. Οἱ αὐτοκράτορες τιτλοφοροῦνται βασιλεῖς τῶν Ρωμαίων. Ἡ Κωνσταντινούπολις λέγεται Νέα Ρώμη. Τὸ αἰώνιον πολιτικὸν σχέδιον εἶναι ἡ ἀνασῦστασις τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας. Τὸ σύστημα τῆς διοικήσεως εἶναι Ρωμαϊκόν. Μόλις ἐπὶ τῶν Παλαιολόγων ὀρθώνεται πλέον φανερά καὶ ἀνίκητος ἡ Ἕλληνικὴ ἐθνικὴ συνείδησις.

Ἡ σκέψις ὅμως — ἐπαναλαμβάνω — εἶναι Ἕλληνικὴ. Ἡ γλῶσσα εἶναι Ἕλληνικὴ. Τὸ πρῶτον καὶ ἀρχαιότερον Πανεπιστήμιον τοῦ κόσμου, ἰδρύεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, Ἕλληνικόν. Καὶ ὄλοι οἱ συγγραφεῖς γράφουν Ἕλληνικά.

Ἀλλὰ Ἕλληνικά τοῦ Θεοκιδίδου. Ἱστορικοὶ καὶ χρονογράφοι πολυάριθμοι, ὄλοι προσπαθοῦν νὰ μιμηθοῦν τὸν ἀρχαῖον ἱστορικόν. Δὲν ἔχουν οὔτε τὴν δύναμιν, οὔτε τὴν διαύγιάν του. Ἐχουν ὅμως τὰς λέξεις του. — Ἀλλὰ διὰ νὰ τὰς γράφουν, μεταφράζουν. Εἶναι πλέον ἱστορικῶς ἀποδεδειγμένον ὅτι ἡ γλῶσσα ποῦ ὀμιλοῦσαν τότε δὲν διαφέρει πολὺ ἀπὸ τὴν γλῶσσαν ποῦ ὀμιλοῦμεν σήμερα. Ἐν τούτοις ὅταν διαβάξῃ κανεὶς ἱστορικοὺς καὶ χρονογράφους, νομίζει ὅτι κατὰ τὸν Μεσαίωνα οἱ πρόγονοί μας ὀμιλοῦσαν ὅπως εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Σωκράτους. Μεταφράζουν λοιπὸν τὴν γλῶσσαν τῆς ἐποχῆς τῶν εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος. Κάποτε εὐρίσκονται εἰς δύσκολον θέσιν. Ὁ χρονογράφος Θεοφάνης περιγράφει λεπτομερέστατα τὴν περίφημον στάσιν τοῦ Νίκα ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ. Ὡς γνωστὸν, ὁ Αὐτοκράτωρ ἐπήγε εἰς τὸν Ἱππόδρομον καὶ ἐπροσπάθησε νὰ καθησυχάσῃ τὸ ἐξηγριωμένον πλῆθος, εἰς τὸ ὅποιον ὀμίλησε διὰ τοῦ Μανδάτορος, δηλαδὴ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἀγγελιοφόρου. Ὁ χρονογράφος ἀναφέρει ὀλόκληρον τὸν διάλογον μεταξύ τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ τοῦ πλῆθους εἰς γνησιωτάτην ὑπερκαθαρεύουσιν. Ἐξάφνα, εἰς μίαν στιγμὴν ποῦ ὁ Αὐτοκράτωρ λέγει ἀκαὶ ἐκταφίτησεν τὰ ὄσα αὐτοῦ τὸ πλῆθος ἀπαντᾷ: «Ἐπιορκεῖς, γάϊδαρε!». Τί συνέβη; Πῶς ἐμείνῃ ἢ λαϊκῆ λέξις ἐχώθη μέσα εἰς τὴν ἀπεφθον καθαρεύουσιν; Ἀπλουστάτα, ὀλόκληρος ὁ διάλογος διημέφθη εἰς τὴν ὀμιλουμένην. Ὁ χρονογράφος διὰ νὰ μείνῃ πιστὸς εἰς τὴν λογιάν παραδουκίαν τὸν μετέφρασεν εἰς τὴν κλασσικὴν τοῦ αἰώνιου Θεοκιδίδου. Ὅταν ὅμως ἐφθασεν εἰς τὴν λέξιν γάϊδαρος ἐσκέφθη ὅτι ἦτο δύσκολον νὰ τὴν μεταφράσῃ: «Ἐπιορκεῖς, ὄνε!» δὲν σημαίνει πλέον τίποτε. Καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἀφήσῃ τὴν λέξιν «γάϊδαρε» χωρὶς τὴν γλῶσσαν τοῦ Θεοκιδίδου, δὲν κατεδέχοντο βέβαια νὰ ἀσχοληθοῦν καὶ μετὰ μικρὰ καὶ ἀσημάντα πράγματα, ὅπως εἶναι ἡ ζωὴ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Θὰ ἐμέναμεν λοιπὸν χωρὶς καμμίαν πληροφορίαν περὶ τῆς ζωῆς τῶν προγόνων μας, ὅσοι δὲν ἦσαν αὐτοκράτορες καὶ στρατηγοί, ἂν ἐκτὸς τῶν σπουδαίων συγγραφέων δὲν ὑπῆρχαν καὶ μερικοὶ ταπεινοὶ λόγιοι, ἓνας Πτωχοπρόδρομος, ἓνας Μιχαὴλ Γλυκάς, ἓνας Στέφανος Σαχλίκης, οἱ ὅποιοι νὰ γράφουν εἰς τὴν ἀπλήν, τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν τῆς ἐποχῆς τῶν, καὶ νὰ γράφουν δι' ἄπλους ἀνθρώπους καὶ δι' ἄπλά πράγματα.

Πρὸ δύο ἐτῶν ἐγὼ καὶ πρὸ δύο εβδομάδων ὁ κ. Κουκουλές, παρουσιάσαμεν ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπόψεως τὸν ποιητὴν τὸν ὁποῖος ἐπέρασε τὴν ζωὴν του πεινῶν διὰ νὰ τροφοδοτήσῃ ἡμᾶς μετὰ τὰς ἀφθόνας πληροφορίας του περὶ τῆς ζωῆς τῶν λαϊκῶν τάξεων κατὰ τὸν δέκατον τῶν Κο-

μηνῶν. Ὁ Πτωχοπρόδρομος εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν ἀναγκῶν τῆς οἰκογενείας του, εἰς τὰς σκηνὰς μετὰ τὴν γρηγιάραν γυναικᾶ του, εἰς τὴν τρομερὰν λαίμαργίαν του μᾶς πληροφοροῦσι πῶς ἐζοῦσαν, τί ἐχρειάζοντο, τί ἐπιθυμοῦσαν οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς του. Εἰς ἓνα του ποίημα μᾶς δίδει μίαν σπαρταριστὴν εἰκόνα τῶν δρόμων τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τοὺς πλανοδίους ἐμπόρους, τοὺς γαιορτάδες, τοὺς παπουτσῆδες. Ὅλα αὐτὰ δὲν ἐχρειάζοντο διὰ νὰ περιγραφῶν τὴν γλῶσσαν τοῦ Θεοκιδίδου καὶ τοῦ Ὀμήρου. Ὁ ποιητῆς τῶν τὰ ἔγραφε διὰ νὰ συγκινήσῃ τὸν Αὐτοκράτορα καὶ τοὺς πρίγκηπας τῆς Αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, ὥστε νὰ τὸν ἐλεήσουν. Διὰ νὰ συγκινήσῃ ἔπρεπε νὰ μεταχειρισθῇ τὴν γλῶσσαν τῆς καρδιάς. Καὶ ὁ πτωχὸς ποιητῆς μᾶς δίδει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ τὴν ψυχολογίαν τῆς γλώσσης.

Ὁ Στέφανος Σαχλίκης, ὁ ποιητῆς τὸν ὁποῖον θὰ παρουσιάσω σήμερα, εἶνε ἀκόμη ὀλιγώτερον γνωστὸς ἀπὸ τὸν Πτωχοπρόδρομον. Οὕτε πρέπει ἄλλως τε, οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ γνωστότερος. Διότι ὁ Πτωχοπρόδρομος ἔχει καὶ κάποιαν χάριν καὶ κάποιον μέθυ. Ὁ Σαχλίκης δὲν ἔχει οὔτε χάριν, οὔτε μέθυ. Εἶναι ἀφόρητος βωμολόχος, λέγει κάθε πρᾶγμα μετὰ τὸ ὄνομά του, καὶ δὲν αἰσθάνεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κρούῃ τίποτε. Ὁ Πτωχοπρόδρομος ἦτο ποιητῆς αὐλικῆς, ἀπειθεῖτο πρὸς τὸν αὐτοκράτορα καὶ τοὺς πρίγκηπας τῆς Αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας καὶ δὲν ἐτόλμουσε νὰ παρεκτραπῇ. Ὁ Σαχλίκης εἶναι ποιητῆς λαϊκῆς, ἀπειθεῖται πρὸς τὸν λαόν, καὶ τὰ λέγει ὅλα χωρὶς καμμίαν ἐπιφύλαξιν. Ἀλλὰ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐδιάλεξε καὶ ὁ τρόπος μετὰ τὸν ὁποῖον τὸ χειρίζεται μᾶς παρέχει πληροφορίας περὶ τῆς ζωῆς τῶν διασκαδαστῶν μᾶς μεγάλης Ἕλληνικῆς χώρας, τῆς Κρήτης, εἰς ἐποχὴν πολὺ πλησίον πρὸς ἡμᾶς, ἀλλὰ γνωστῆς μόνον εἰς τὰς μεγάλας ἱστορικὰς γραμμὰς τῆς. Πρέπει λοιπὸν νὰ τοῦ συγχωρήσωμεν τὴν ἐλευθεροστομίαν, νὰ παραβλέψωμεν τὰς παρεκτροπὰς τῆς ἐκφράσεως, καὶ νὰ τοῦ εἴμεθα εὐγνώμονες διὰ τὸ κοινωτικὸν ὄλικόν ποῦ μᾶς προσφέρει.

Ὁ Σαχλίκης ἐγεννήθη κατὰ-πάναν πιθανότητα εἰς τὸν Χάνδακα, δηλαδὴ εἰς τὸ σημερινὸν Ἡράκλειον τῆς Κρήτης, κατὰ τὸν δέκατον ἕμιστον αἰῶνα, περίπου κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὸ ὄρος του θὰ ἔλεγα ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Σαχλίκης, ἔχει κάποιαν σχέσιν ἢ εἶναι ὁ πρόλογος τῆς σημερινῆς λέξεως σαχλός. Ἀλλὰ δὲν συμβαίνει τοῦτο. Τὸ οἰκογενειακὸν ἐπίθετον Σαχλίκης εἶναι πολὺ ἀρχαιότερον ἀπὸ τὸν ποιητὴν. Ἐνας Σαχλίκης ἀναφέρεται εἰς Κρητικὸν ἔγγραφον δύο αἰῶνας πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ ποιητοῦ. Σαχλίκης λοιπὸν καὶ σαχλός δὲν ἔχουν ἄλλην συγγένειαν. Πρόκειται ἄπλως περὶ μίαν συμπόσσεως.

Ὁ Στέφανος Σαχλίκης λοιπὸν ἐγεννήθη εἰς τὸν Χάνδακα ἐπὶ Ἐνετοκρατίας. Οἱ Ἐνετοὶ εἶχαν γίνῃ κύριοι τῆς Κρήτης, ἀπορρᾶσαντες αὐτὴν ἀπὸ τὸν Βονι-

φάτιον, τὸν μακρήσιον τοῦ Μομφερράτου, εἰς τὸν ὁποῖον ἔλαχεν ἡ Κρήτη μερίδιον ὅταν οἱ Σταυροφόροι τῆς Διῆς Σταυροφορίας κατέλαβαν τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἔμοιρασαν μεταξύ των τὸ Βυζαντινὸν κράτος. Μολονότε οἱ ἱστορικοὶ διαφωνοῦν μεταξύ των, τὸ πιθανώτερον φαίνεται ὅτι τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἐπλήρωσαν οἱ Ἑνετοὶ δια τὴν ἀγοράσαν ὀλόκληρον τὴν νῆσον δὲν ὑπερέβαινε τὰς χιλιάδας χρυσῆς μάρκας, δηλαδὴ ἔζηντα τέσσαρας χιλιάδας σημερινῆς δραχμῆς. Μετὰ τὸ ποσὸν αὐτὸ μὲ τὸ ὁποῖον δὲν ἀγοράζει σήμερον κανεὶς τρία ἰσόγεια δωμάτια εἰς τὰς Ἀθήνας, ἠγοράζετο τότε μία μεγάλη νῆσος εὐφορωτάτη, μὲ πληθυσμὸν ἡμίσεος ἑκατομμυρίου κατοίκων, σπουδαϊότερος δὲ σταθμὸς ἐμπορικὸς εἰς τὸ μέσον ἀκροῦ τοῦ δρόμου πρὸς τὴν Συρίαν καὶ πρὸς τὴν Αἴγυπτον.

(Ἐπεταί συνέχεις)

Γ. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

Γ.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀποκαταστάσεώς μας εἰς Κράτος χρονολογεῖται ἡ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ ἡμῶν ἀδιαφορία πρὸς τὸ ἀγροτικὸν μας στοιχεῖον. Θὰ ἦτο ξένη πρὸς τὴν μελέτην ταύτην, τὴν γραφομένην χωρὶς ἀξιώσεις, ἡ ἔρευνα τῶν λόγων, διὰ τοὺς ὁποίους πιστοῦται ἱστορικῶς ἡ ἀναμφισβήτητος ἀλήθεια τοῦ θλιβεροῦ τούτου γεγονότος. Καὶ τὸ περιεργον εἶνε ὅτι τὸ νόημα τοῦτο δὲν παρήλθεν ἀραταίρητον οὐδ' ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀνδρας τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἔχομεν ἀπὸ τοῦ 1829 τὴν διαμαρτυρίαν τοῦ ἔξ Ἀργους πληρεξουσίου αἰμνήστου Κωνστ. Νικολάου, ὅστις, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τῆς Ἑλλάδος, δίδει πιστὴν εἰκόνα τῶν ἀντιλήψεων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐν σχέσει πρὸς τὰ πολιτικὰ μέτρα, ἅτινα δημιουργοῦσι τὰς ἀστικὰς τάξεις προνομιακὰς ἀπέναντι τῶν ἀγροτῶν τῆς ἀπελευθερωμένης πατρίδος. Τὴν διαμαρτυρίαν ταύτην ἔρχεται, ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως, μεγαλόστομος χαρακτηρισμὸς νὰ ἐνισχύσῃ. Τὰ χεῖλη τοῦ περιδόξου Ἀρχιστρατήγου τῆς Ἐπαναστάσεως Θ. Κολοκοτρώνη δὲν ἐδίστασαν ν' ἀποδώσουν τὴν τιμὴν τὴν ποίαν ἐδικαιοῦτο ὁ Ἕλληνας γεωργός, ὡς ἐλευθερωτῆς τῆς πατρίδος. Βραδύτερον ἀλλοῦς τμητικώτατα ἀπεκλήθη οὗτος «ὁ ἀθλήτης τῆς ἐλευθερίας». Παρὰ ταῦτα ὁ Ἕλληνας κάτοικος τοῦ ὑπαίθρου καὶ ἐν γένει πᾶς ὅστις ἠθέλησε νὰ συνδέσῃ τὴν τύχην του καὶ τὰ δνειρά του μὲ τὴν Ἑλληνικὴν γῆν, ἀπεγυμνώθη ἀπὸ πᾶσαν ἐκδήλωσιν κρατικῆς καὶ κοινωνικῆς μερίμνης καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Γεωργία,

παρὰ τὰς παρικοσμίους αὐτῆς προόδους, διήλθε καὶ διέρχεται ζωὴν μαρμασμένην, ζωὴν ἄγονον, ζωὴν καχεκτικὴν.

Ἐπομένως πᾶσα προσπάθεια, κάθε ἐργασία, κάθε σκέψις διὰ τὴν ἀναζωογονήσιν τῆς, τὴν ρυθμίσιν αὐτῆς ἐπὶ βάσειον ζωτικῶν, τὴν ἐξύψωσιν αὐτῆς πρὸς τὰ ἐπίπεδα τῆς παγκοσμίου προόδου καὶ ἀκμῆς εὐρίσκομεν ὅτι ἀποτελεῖ ἔργον στοιχειώδους καθήκοντος, παντὸς Ἑλλήνου ἀξίου τοῦ ὀνόματός του. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης τὸ Α' «Πανελλήνιον Γεωργικὸν Συνέδριον» ὑπῆρξεν ἀντάξιον τῶν ἐλπίδων ὅλων ἐκείνων ὅπως ὄνειροπολοῦν τὴν γεωργικὴν μας ἀναγέννησιν, ἔσχε δὲ τὴν καλὴν τύχην νὰ φέρῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν γεωργικὰς προσωπικότητάς ἀξίας τοῦ σεβασμοῦ μας καὶ τῆς ἐκτιμῆσεώς μας. Ἦδη ὠμίλησαμεν περὶ τοῦ κ. Μαργέτη. Σήμερον θὰ στρέψωμεν τὴν προσοχήν μας πρὸς τὸν κ. Ἀλέξ. Μυλωνᾶν, τὸν τέως Γενικὸν Γραμματεῖα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας καὶ ἐκ τῶν φωτεινότερων μελῶν τοῦ Συνεδρίου.

Ὁ κ. Μυλωνᾶς, ἀντιπροσωπεύων τοὺς Συνεταιρισμοὺς τῆς Ἠπειροῦ, παρηκολούθησε τὰς συνεδριάσεις ἐναργῶς, συμμετασχὼν εἰς τὰς συζητήσεις τῶν ὑπὸ ἔρευναν θεμάτων μὲ ζωτικότητα ἀπαράμιλλον, μὲ ὀρθοφροσύνην ἐκπλήττουσαν, μὲ ζῆλον ἀνώτερον παντὸς ἐπαίνου καὶ μὲ ἐπίγνωσιν τῶν θεμάτων βαθυτάτην. Ὑπὸ τοιούτους ὄρους ὁ κ. Μυλωνᾶς ἐπεβλήθη εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν συνεδρῶν καὶ αἱ γνώμαί του, αἱ ἰδέαι του, αἱ ἀντιλήψεις του ἐδημιούργουν γύρω του ἀτμόσφαιραν ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος. Ὁ γράφων τὰς γραμμὰς ὁμολογεῖ ὅτι εὐρέθη πρὸς λίαν εὐχαρίστου ἐκπλήξεως. Καὶ τὴν ἐκπλήξιν του ταύτην δὲν ἐδίστασε νὰ τὴν γνωρῇ πρὸς τὸν ἴδιον κ. Μυλωνᾶν κατὰ τὸ στάδιον τῶν ἐν τῷ Συνεδρίῳ συζητήσεων. Εἶχε τὴν γνώμην, κρίνων ἐκ τῆς ὑπαλληλικῆς δράσεως τοῦ τέως κ. Γενικοῦ, ὅτι ὁ κ. Μυλωνᾶς ἀπέδιδε μεγαλειότεραν σημασίαν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, εἰς τὴν θεωρητικὴν αὐτῶν ἀποψιν, προσεκολλᾶτο ἀναποσπᾶστος πρὸς τὸ νεκρὸν γράμμα καὶ παρεκκαμπτεν οὐσιώδεις ἀπόψεις τῶν ἐκάστοτε ἀναφυσόμενων πολυσχιδῶν καὶ βαρυσημάντων ζητημάτων τῆς Γεωργικῆς ὑπηρεσίας, ἤρκει νὰ εὐρίσκειν ἐαυτὸν ἐν τάξει ἀπέναντι τῶν στενῶν ὀρίων τῆς ὑπαλληλικῆς του ιδιότητος. Ὅλη αὐτὴ ἡ ἐσφαλμένη κρίσις κατέπεσε ραγδαίᾳ πρὸς τῆς εὐρύτητος τῶν ἀντιλήψεων τοῦ κ. Μυλωνᾶ, πρὸ τῆς ὀρθότητος τῶν γνώμων του, πρὸ τῆς σαφηνείας τῶν σκέψεων του, πρὸ τῆς εὐγλωττου καὶ θετικῆς ἀναταραστάσεως καὶ ἀναπτύξεως

τῶν ἐπιχειρημάτων του. Δὲν θὰ εἰσέλθωμεν εἰς λεπτομερείας διὰ ν' ἀποφύγωμεν νὰ ἐπαναλάβωμεν κρίσεις ἡμῶν δημοσιευθείσας ἤδη εἰς σειρὰν ἐκ 10 ἄρθρων εἰς τὴν «Ἐφημ. τῶν Συζητήσεων». Ἀπὸ τῶν στηλῶν αὐτῶν θὰ ζητήσωμεν εἰς μεγάλας γραμμὰς νὰ συμπληρωσώμεν τὰ κενὰ ὅσα ἀπέμειναν ἐκ τῆς πρώτης ἡμῶν μελέτης.

Ὁ κ. Μυλωνᾶς, μίᾳ γεωργικῆ φυσιογνωμία ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος, προωρισμένη νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς γεωργικῆς ἡμῶν ζωῆς, θὰ ἀπέβαινε μεγάλη γεωργικὴ δύναμις ἂν ἀπεφασίσει νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν γεωργικὴν Ἑλλάδα καὶ μελέτησῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰς ἀνάγκας τῆς, τὰς ἐλλείψεις τῆς, τὴν ψυχολογίαν τῆς, τὸ τοπικὸν χρώμα τῆς. Μετὰ τὴν ἰδιάζουσαν πείραν, ἦν ἀπέκρησεν ἐν τῇ ιδιότητι του ὡς Γενικοῦ Γραμματέως, μὲ τὴν ἀκούραστον μελέτην τῶν θεωρητικῶν προβλημάτων, μίᾳ βαθυτάτη καὶ προσεκτικὴ ἀνερευνήσις τῆς γεωργικῆς ζωῆς τῆς πατρίδος, μέσα στὴν καλλιὰ τοῦ ἀγρότου, μέσα στὴν οἰκογένειάν του, μέσα στὸ χωράφι του, μέσα στὴν ταβέρναν του, μέσα στὸ σχολεῖό του, θὰ ἀπέβαινε ἐξόχως ἐπωφελῆς καὶ διδακτικὴ καὶ ἀπολύτως συμπληρωματικὴ τῆς πολυσχιδούς θεωρητικῆς μορφώσεώς του. Τολμῶμεν νὰ προβῶμεν εἰς τὴν σύστασιν ταύτην πρὸς τὸν κ. Μυλωνᾶν, διότι ἀντιλαμβάνομεθα τὴν ἀνάγκην τῆς δημοσιεύσεως ἀνδρῶν πρακτικῶν. Ἔχομεν ἀφθονίαν θεωρητικολογούντων, ἔχομεν ὑπερεπάρχειαν ἀνδρῶν τοῦ γραφείου καὶ τῆς μελέτης τῶν ἐντύπων. Τούναντίον στεροῦμεθα προσώπων εὐρυτάτης πρακτικῆς μορφώσεως δυναμένων μετὰ τοῦ πλούτου τῶν θεωρητικῶν αὐτῶν γνώσεων ν' ἀποδώσιν ἀληθεῖς ἀναδημιουργοὶ τῆς ἐλληνικῆς παραγωγικῆς ζωῆς. Ὁ κ. Μυλωνᾶς διὰ τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὸ Πανελλήνιον Γεωργικὸν Συνέδριον κατεφάνη ζωηρότατος μαχητῆς, ἀκούραστος ὀμλητῆς, ἰδεώδης ὑποστηρικτῆς τῶν μεγάλων γεωργικῶν συμφερόντων καὶ κατέλαβε θέσιν μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν, ἐφ' ὧν θὰ δύναται νὰ στηριχθῇ μελλοντικῶς ὁ γεωργικὸς κόσμος τῆς πατρίδος μας. Ὁ κ. Μυλωνᾶς ἐν τῷ Συνεδρίῳ ἔλαβε πολλὰκις τὸν λόγον καὶ μὲ τὴν μεθυδικότητα, σαφήνειαν καὶ διαύγειαν τῆς σκέψεώς του ὠμίλησε περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἰδρύσεως Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμῶν, περὶ τῆς δημιουργίας Ἀγροτικοῦ κόμματος, περὶ τῆς διαρκυθμίσεως τοῦ φορολογικοῦ νόμου ἐπὶ τῆς ἀκαθαρίστου προσόδου ἐπὶ τὰ ἀνακουφιστικώτερον διὰ τὰς γεωργικὰς ἡμῶν τάξεις. Ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος ἐπίσης ἀνέπτυξε τὰς γνώμας του, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὅμως θὰ μᾶς ἐπι-

τραπῇ νὰ διαφωνήσωμεν ἀπολύτως, ἐφ' ὅσον ὁ μὲν κ. Μυλωνᾶς ἀπὸ θεωρητικῆς μὲν ἀπόψεως φρονεῖ ὅτι ἡ ἀπαλλοτριωτικὴ ἡμῶν νομοθεσία δέον νὰ στηρίζεται εἰς τὴν ἄμεσον συνεταιρικὴν ὀργάνωσιν, ἐπ' ἀγαθῶ καὶ τῶν ἀποκαθισταμένων ἀγροτῶν καὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἰδιοκτητῶν, ἀπὸ πρακτικῆς ὅμως ἀπόψεως ἀντιτίθενται τὰ γεγονότα, διαλαλοῦντα ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ριζωθῇ καὶ ζῆσι συνεταιρικὴ συνείδησις εἰς ἔδαφος ἀνομοιογενές, ὅσον τὸ δημιουργούμενον ἀφυχολογήτως καὶ ἀντιοικονομικῶς διὰ τοῦ 2052 ἀπαλλοτριωτικοῦ νόμου.

Ὁ κ. Μυλωνᾶς ἐμβριθῶς ἀνέπτυξεν ἐν τῷ Συνεδρίῳ τὰς γνώμας του ἐπὶ τοῦ κρατοῦτος ἐκλογικοῦ συστήματος. Ἐπρότεινε καὶ ἐγένετο δεκτὴ ἡ πρότασις του, ὅπως καταβληθῇ ἰδίᾳ προσέθεσις διὰ τὴν εἰσαγωγήν εἰς τὴν νομοθεσίαν μας τῆς ἀναλογικῆς ἀντιπροσωπείας, διὰ τῆς ὁποίας θὰ εὐρῆ ἔδαφος κοινοβουλευτικῆς ἐκπροσωπήσεως τὸ ὀργανωμένον ἀγροτικὸν κόμμα, κατὰ τὰς πρώτας αὐτῆς προσπειθείας. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐξέδωκεν ἐσγάτως βιβέλιον φυλλάδιον περιέχον θαυμασίαν διαφωτιστικὴν ἀνάλυσιν τοῦ ζητήματος, ἧς τὴν μελέτην συνιστῶμεν εἰς τοὺς παρ' ἡμῶν δημοσιολογούντας.

Ἐν γένει ἡ συμμετοχὴ τοῦ κ. Μυλωνᾶ ἐν τῷ Συνεδρίῳ ἀπέβη εἰς ἄκρον καρποφόρος. Διεπίστωσε τὴν ὑπαρξίν μᾶς ἐξαιρετικῆς γεωργικῆς φυσιογνωμίας καὶ διεφώτισεν ἐπὶ τῶν κυριωτέρων ζητημάτων τὰς ἀντιλήψεις τῶν συνεδρῶν ἐπ' ἀγαθῶ τῶν γεωργικῶν συμφερόντων καὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐδραιώσεως μιᾶς ὑπερτέρας γεωργικῆς συνείδησεως

ΔΗΜ. Α. ΖΩΓΡΑΦΟΣ

ΤΟ ΡΥΜΟΚΛΗΣΙ

Μικρὸς, θυμᾶμι, ἐρχόμενα σὲ σένα, ἐρημοκλήσι,
Μὲ προσευχῆς χυμὸν γέλο, μ' εὐλαχικὸ μεθύσι.
Θυμᾶμι, τὸ φθινόπωρο, πόγεις τὸ πανηγύρι,
γλυκὰ ἢ καμπάνα χτύπαγεν, ὁ ἥλιος, προτὸ νὰ γύρῃ,
στὸν ἔσπερον φωνάζωντας κάθε πιστὸ διαβάτη
νὰ προσκυνῆσῃ, πῆπερνε σιγὰ τὸ μονοπάτι.
Ἀστᾶστα παιδοῦλα, παιδοῦλες ἀντιπένες,
γερνένια, νῆς καμαρωτές, καλλίκορες παρθένες.
Προσκύναγεν τὴ γὰρ σου κι' ἀνάβανε κεράκι
κι' ὅλοι ζητοῦσαν βάλσαμα στῆς πίκρας τοῦ φαρμάκι.
Τώρα μὲ φαίνεσαι ἔρημο σὰν ἀπαρητημένο.
σκιὰ ἀπ' ὅτι ἐγνώρισα, μαρᾶζι φορτωμένο.
Τὰ ἀνάθηστα τὰ δένδρα σου γέρνουν σὰ μαρμαρένα
καὶ τὰ καντύλια τ' ἀγία μοιάζουν μισοσβεσμένα.
Ὁ κάθε σου προσκυνητῆς ρυμᾶδ' εἶναι τοῦ χρόνου
κι' ἡ διαλαλήτρα σου ἡ μικρὴ ἐμπνευμα εἶναι τοῦ πόνου.
Ἦ ὅλα τώρα ἀλλᾶζανε καὶ μοιάζουν νεκρωμένα,
ἢ μέσα ὅλα σβύστηκαν καὶ μοιάζουν πεθωμένα.
Μεσολόγγι. ΝΟΕΑ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

ΠΑΡΕΓΝΩΡΙΣΜΕΝΑΙ ΜΕΓΑΛΟΦΥΤΑΙ

Πολλοί άπορούν, ότι χρειάζεται τὸ βραβείον Νόμπελ ἢ ἄλλο τι, διὰ νὰ γίνῃ γνωστός ἕνας σοφὸς εἰς τὸ πολὺ κοινόν. Φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ ἐν ἀγνοίᾳ βίος τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, εἰς ὃν ἔχουν καταδικασθῆ, εἶνε δι' αὐτοὺς ἢ μικροτέρα ὕβρις καὶ ὅτι τοῖς εἶνε πολὺ ἀδιάφορον τὸ περὶ τὸ ἄτομόν των ἐνδιαφέρον καὶ ὅτι ὅλη των ἡ σκέψις καὶ ὅλος των ὁ πόθος περιορίζεται εἰς τὸ ἔργον, ὅπερ ἐγέννησεν ὁ ἐγκέφαλός των καὶ ὅτι ἡ μόνη ὁδὸν δι' αὐτοὺς εἶναι ἡ ἐναντίωσις, ἣν συναντοῦν εἰς τὰς ἰδέας των ἢ τὰς νέας θεωρίας των.

Πρὶν ἢ γράψωμεν ἕνια τῶν κλασικωτέρων παραδειγμάτων, ὑπενθυμίζομεν τοὺς δύο δαιμονίους γαλάτας: Κιουρί καὶ Μπρανλί, τοῦ μὲν ἀνακαλύψαντος τὸ ράδιον, τοῦ δὲ ἐφευρόντος, χάρις εἰς τὸ ραδιαγωγόν, τὸ «θαῦμα» τοῦ ἀνευ σύμματος τηλεγράφου, οἱ ὅποιοι ἐγένοντο γνωστοὶ εἰς τοὺς πολλοὺς ὁ μὲν πρῶτος χάρις εἰς τὸ βραβείον Νόμπελ, ὁ δὲ δεύτερος χάρις εἰς τὰς, περὶ τὸ ὄνομά του, πολεμικὰς.

Ἐπίσης ἀπὸ τοὺς ὀλιγώτερον γνωστοὺς εἶνε ὁ ἰδρυτῆς τῆς Μεταλλογραφίας, ὁ Φλορίς Ὁσμὸν, οὕτινος αἱ ἐργασίαι ἐπανεστάτησαν τὴν μεταλλουργίαν καὶ εἰς ὃν ὀφείλομεν τὴν φυσιολογίαν τοῦ χάλυθος, διὰ τῆς περιφήμου μελέτης του: «Κυτταρῶδης θεωρία τῶν ἰδιοτήτων τοῦ χάλυθος» (1).

Εἶνε ἀναρίθμητοι αἱ περιπτώσεις, ἃς δυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν ὡς παραδείγματα.

Ὅταν ὁ Παστέρ ἐξέθεσεν ἐνώπιον τῆς Ἱατρικῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων τὴν θεωρίαν τῶν μικροβίων, ἀπεδοκιμάσθη ὑφ' ἀπάντων ἀνεξαιρέτως τῶν ἱατρῶν. Ἐν τούτοις εἰς τὸν Παστέρ ὀφείλεται ἡ ἀντισηψία. Ὁ δὲ Παστέρ δὲν ἦτο ἱατρός...

Ὁ Δωρ Λέ Μπὸν ἐν τῷ συγγράμματι: «Ἡ Ἐξέλιξις τῆς Ὑλῆς», ὑπενθυμίζει τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ὁ φυσικὸς Ὅμι ἀνεκάλυψε τὸν νόμον, ἐφ' οὗ στηρίζεται ἅπανα ἡ ἐπιστῆμη τῆς ἠλεκτρολογίας καὶ οὐ μόνον δὲν ἔπεισεν ἀπολύτως οὐδένα, ἀλλὰ καὶ ὑπέστη τὰ πάνδεινα ἐκ τῶν ἐχόντων ἐπιρροὴν τότε σοφῶν, ὥστε ν' ἀπολυθῆ ἐκ τῆς θέσεώς του, καὶ ἐπὶ τέλους ἐθεώρησε ἑαυτὸν εὐτυχῆ νὰ εἴρῃ μίαν θέσιν μὲ μητριοῦ μισθὸν ἑκατὸν φράγκων. Δὲν τῷ ἀπεδόθη δικαιοσύνη ἢ περὶ τὸ τέλος τοῦ βίου του.

Ἐνας ἄλλος σοφός, ὄχι ὀλιγώτερον μέγας, ὁ Ροβέρτος Μέγιερ, ὑπῆρξε περισσότερο ἀτυχής. Ὅταν ἀνεκάλυψε τὸν σπουδαιότερον τῶν μεγάλων ἐπιστημονικῶν νόμων, οἷος ὁ τῆς «διατηρήσεως τῆς ἐνεργείας», εἶρε μετὰ μεγίστης δυσκολίας μίαν ἐπιθεώρησιν, διὰ νὰ δημοσιεύσῃ τὴν μελέτην του, εἰς ἣν οὐδεὶς

σοφὸς τῆς ἐποχῆς ἐπέδειξε καὶ τὸ ἐλάχιστον ἔστω ἐνδιαφέρον. Ἀποῦ κατ' ἀρχὰς ἀπεφάσισε ν' αὐτοκτονήσῃ, ἔχασε μετ' ὀλίγον τὸ λογικόν του καὶ ἔμεινε ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν τόσο ἀγνωστος, ὥστε ὁ Ἐλμολτς ἔκαμε τὴν αὐτὴν ἀνακάλυψιν χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἕτερος εἶχε προηγηθῆ.

Ἄλλως τε καὶ ὁ Ἐλμολτς δὲν εἶρε καλλιτέραν ὑποδοχὴν ἢ ἐνθάρρυνσιν κατ' ἀρχὰς, καὶ τὸ μεγαλύτερον τῶν ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν τῆς ἐποχῆς: «Τὰ Χρονικὰ τοῦ Πόγγεντορφ» ἀπέρριψε τὴν καταχώρησιν τῆς περιφήμου μελέτης του «Ἡ διατήρησις τῆς Δυναμείως», θεωρηθεῖσις ὡς ἀποκύημα φαντασίας, ἀνάξιον σοβαρῶν ἀναγνωστῶν! Ὁ Δωρ Λέ Μπὸν, ὁ ὅποιος ὑπῆρξεν αὐτὸς ὁ ἴδιος θῦμα ὀστρακισμοῦ, πικρατῆρ, ὅτι «αἱ ἐπιστημονικαὶ ἰδέαι, αἱ ὅποια διέπουν τὴν ψυχὴν τῶν σοφῶν ἐκάστης ἐποχῆς, ἔχουν τὴν αὐτὴν σταθερότητα, οἷαν καὶ τὰ θρησκευτικὰ δόγματα. Πολὺ βραδέως ἐπικρατοῦν, ἀλλὰ καὶ πολὺ βραδέως ἐπίσης ἐκρίζονται. Αἱ νέαι ἐπιστημονικαὶ ἀλήθειαι ἔχουν, βεβαίως ὡς βᾶσιν τὸ πείραμα καὶ τὸν συλλογισμὸν, ἀλλὰ δὲν διαδίδονται ἢ διὰ τῆς ἀπατηλῆς ἐξουσίας, ἣτοι δταν ἐξαγγέλλονται ὑπὸ σοφῶν, ὧν ἡ ἐπίσημος θέσις ἀντανάγξει μεγαλοπρεπῆ ὀφθαλμαπάτην εἰς τὸ πολὺ κοινόν. Ἄλλ' ἀκριβῶς περὶ τῶν σοφῶν τούτων πρόκειται, οἱ ὅποιοι οὐ μόνον δὲν ἐξαγγέλλουν τὰς νέας ἰδέας, ἀλλὰ τοῦναντίον καταχρῶνται τῆς θέσεώς των διὰ νὰ τὰς καταπολεμήσουν».

Εἶνε, τῷ ὄντι, ἀδιαφιλονίκητον, ὅτι αἱ μεγάλαι ἀνακαλύψεις ὀφείλονται εἰς τοὺς ἐργάτας τῆς σκέψεως, εἰς τοὺς ἀναζητητὰς ἐκείνους τῆς Ἀληθείας, οἵτινες προχωροῦν καὶ προχωροῦν πολὺ μακρὰν τῶν συγχρόνων των μὲ βῆμα σταθερὸν εἰς τὰς χώρας τοῦ Ἀγνώστου.

ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ Κ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΣΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ ΤΗ ΓΑΛΗΝΗ

Μ' ἀρέσει μέσ' στῆς νύχτας τῆ γαλήνης πού μὲ γεμίζει θέληγητρα σωρό, ν' ἀκούω τὰ γαυγίσματα πού χύνει κάποιον σκυλιῶν ἕνα κρυφὸ κακό.

Μ' ἀρέσει καὶ πῶς θέλω γιὰ ν' ἀκούω, στῆς ἐξοχῆς τὴν ἔκτασι μακρὰ τ' ὠραῖο νυχτοπράγματο τοῦ γρύλλου πού τραγουδαίει τόσο πολὺ γλυκά.

Μ' ἀρέσει: ἑακλωμένος στ' ἀκρογιάλι κάτι τραγούδια ν' ἀκούω σιγανὰ πού τραγουδοῦν στῆς ἄμμου τὴν ἀγκάλη ἤσυχά κύματα κοντὰ-κοντὰ.

ΓΕΩΡΓΟΣ ΣΤΑΜΠΟΛΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

«ΤΑ ΙΩΝΙΚΑ» ΤΟΥ ΙΣΑΝΤΡΟΥ ΑΡΙ Ἀθήνα 1922

Ὁ κ. Ἰσαντρος Ἄρις μᾶς ἔδωσε τὴ συναισθησι ὀριζόμενων πραγμάτων χωρὶς νὰ καταφύγῃ σὲ ἄλλα μέσα μορφῆς (μουσικά, ρίμα καὶ ἄλλα) παρὰ μονάχα σὲ μίαν ἀπλὴν ὑποβολή. «Ὅ,τι θέλει νὰ πῆ τὸ λέει ἀπλᾶ.

«γιὰ κάποια ἀγάπη μου θὰ σοῦ μιλήσω, Ἄγρα. Ἐξω ἀνοιξιὰτικῆ ἠρεμία καὶ τὰ φύλλα θροῖζουν ντροπαλὰ θαρρεῖ στὸν κῆπο. Ἄπ' τὸ παράθυρο μιά μυρωμένη αἴρα ἔρχεται.»

— καὶ κάτι ἀπροσδόκητο —

«μακρὰ τὸ τράμ περνάει...»

Μερικοὶ θέλουν νὰ ὀρίζουν τὴν Τέχνην ὡς συνδυασμὸ οὐσίας καὶ μορφῆς σὲ μίαν ἀρμονικὴ συνένωσι. Ἐξ ἀρχῆς μπορούμε νὰ δοῦμε ὅτι ἡ μορφὴ λείπει ἀπὸ τὰ ποιήματα αὐτὰ.

Νομίζω ὅμως ὅτι ὁ κ. Ἄρ. κατορθώνει νὰ μᾶς ἀρμονίσῃ μ' αὐτὰ πού περιγράφει: τὰ ποιήματά του ἐπομένως εἶναι εἰλικρινῆ.

Ὁ κύκλος τῶν θεμάτων του δὲν εἶναι εὐρύς. Τοῦναντίον δὲν ἐνδιαφέρεται παρὰ γιὰ ἀρωματισμένες ἀναμνήσεις, γιὰ λεπτὰ συναισθήματα, γιὰ ἕνα φιλί, γιὰ ἕνα δάκρυ.

«κάτι σιγοειπωμένα λόγια, ἕνα φιλί, καὶ μιά γλυκεῖα, τρεμάμενη φωνή.»

«κάτι ξανθὰ μαλλάρια μὲ παιδεύουν, κάποια μορφὴ, ἀπροσδιόριστῃ, χαμένη.»

Ἐχει μιά ἐκλέπτυνσι συγκινήσεων «μέχρι παθήσεως», μιά νοσταλγῆ θύμησι παλῶν εὐτυχισμένων στιγμῶν, κρυφῆς ὀμολογίας, μισοειπωμένα λόγια, μιά διάχυσι λεπτῶν λεπτῶν καὶ διαλεγμένων ἀρωμάτων.

«θέλω νὰ συλλογιέμαι κάτι λόγια πού εἰπωθῆσαν τόσο σιγανὰ, θέλω νὰ συλλογιέμαι κάτι σκέψεις γιὰ κάτι πράγματα ἀσήμαντα, παλιὰ.

Κάτι μορφῆς θέλω νὰ συλλογιέμαι τόσο θλιμμένες, τόσο μακρυνές· θέλω νὰ ξαναζήσω κάτι ἀγάπες τόσο θαμπές, τόσο παλῆς, τόσο δειλές.»

«Ἐξω ἀπ' τὰ τζάμια ἔπεφτε ἡ βροχὴ ἀργὰ, μονότονα, ὅπως τώρα... Καὶ μακρὰ θυμάμαι κάποιον μινὰρὲ πού στοργικά καὶ πού φιλόξενα ὑψωνόταν — καὶ θλιμμένα...»

Θὰ εἶχε ἀρχίσει πλέον νὰ νυχτώνει... φῶς δὲ θ' ἀνάβαν...»

«Φαντάζομαι πῶς θάρθει ὡς σουρουνώνει... Θὰ περπατᾷει ἐλαφρὰ καὶ θάχει τῶν πρώτων συναντήσεων τὸ χαμόγελο, κινήσεις ἀπαλές, μάτια κοιμένα...»

Σ' ἄλλη ὁμοῦς συλλογῆ του ὁ κ. Ἄρις εἶχε καὶ ἄλλους στίχους, ὅπου ἦταν βαθύτερος καὶ ἑσωτερικός. Κζὶ νὰ μερικοὶ τέτοιοι στίχοι του:

«Δὲν πρέπει ν' ἀποφεύγουμε κάτι στιγμῆς πού νοιώθοιμε πῶς θάρχουν τὴ δύναμι ν' ἀλλάξουν τὴν ὕψι τῆς ζωῆς μας.»

Μὰ πάνω σὲ τέτοιο θέμα δὲν περιέχει τίποτα ἡ νέα συλλογῆ του. Καὶ φυσικὰ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ πλατύτερος λόγος.

Ἐλπίζοιμε πῶς ὁ κ. Ἄρ. ἐκδηλούμενος ἀργότερα σὲ πῶ ἐντονα καὶ πῶ βαθύτερα στοιχεῖα, θὰ μπορέσῃ νὰ μᾶς παρουσιάσῃ ἕνα ἔργο ἀσυγκρίτως γενικώτερο καὶ ἀριώτερο.

Γ. ΚΑΨ.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ρενέ Μαράν. «Μπα-ουάλα», ἀληθινὸ ἀράπικο ρομάντζο, Παρίσι, 1922.

Τὸ βιβλίον αὐτὸ τὸ συνέγραψε ἕνας αἰθίοπας ἀποικιακὸς ὑπάλληλος τοῦ Γαλλικοῦ Κράτους, ὁ Ρενέ Μαράν καὶ βραβεύτηκε μὲ τὸ βραβεῖο τῆς Ἀκαδημίας Γονγκούρ. Μέσζ σ' αὐτὸ τὸ ρομάντζο περιγράφει ὁ συγγραφέας τοὺς μ' ἕνα ἀπλό καὶ εἰλικρινῆ τρόπο τὴ ζωὴ καὶ τὸν χαρακτήρα τῶν νέγων τῆς Ἀφρικῆς αὐτοῦς γιὰ τοὺς ὁποίους ἐμεῖς ξέρομε μονάχα ὅτι εἶναι γυμνοὶ καὶ ἄγριοι. Ὁ Μαράν μᾶς παρουσιάζει τὰ πράγματα ἀληθινὰ, ὅπως πράγματι συμβαίνουν, χωρὶς νὰ προσπαθῆ νὰ μᾶς γελᾷ κρυβόντας τὰ πράγματα μὲ διάφορα ψέμματα. Συνάμα μᾶς περιγράφει καὶ τὸν πόνο τῶν μαύρων γιὰ τὴ μεταχείρισή πού τοὺς κάνουν οἱ λευκοὶ, καὶ εἰδικὰ παρουσιάζει τὰ δικαιώματα πῶχων γιὰ τὴ ζωὴ οἱ νέγροι τῆς Ἀφρικῆς ἐνάντια στοὺς μισητοὺς ἀσπρους ἀποίκους. Οἱ περισσότεροι κριτικοὶ στὴ Γαλλία πύθρασαν γιὰ αὐτὸ τὸ βιβλίον ἐπιτεθήκανε καὶ τὸ βρῖσαν γιὰ τὰ καλά. Κί' ὅμως εἶναι περιεργὸ τὸ βιβλίον αὐτὸ ἀξίζει πολὺ. Ἴσως οἱ Φραντσοῦζοὶ πειράχτηκαν στὰ νεῦρα ἀπὸ με-

(1) Πολ. Κ. Χατζηδημητρίου: «Μεταλλογραφία» Ἑλλ. Ἐπιθ. Τ. 104. Ἰούνιος 1916.

τητός των. Είνε πρόσωπα ήμιτελή, ασχημάτιστα. 'Α-
κόμη, δέν απέκτησε, σωστή και βαθιά έννημερότητα,
για τις ψυχολογικές ανελίξεις και καταστάσεις των
άνθρώπων. 'Η πα ρ α τ ή ρ η σ ι δέν του έγινε συ-
νείδησι. 'Η κοινωνία του είνε θέαμα: δέν έχει έννο-
τισθή μέσ' στους μυχούς της, δέν έχει συλλάβει την
άπεραντη τραγωδία της.

- Είνε νέος: του λείπει ή μορφή, ή γλώσσα, τὸ ὕφος,
ή επίγνωσι. 'Έχει όμως ειλικρίνεια και δύναμι' και
ή έννοια του κόσμου, πολύ νωρίς, θά σχηματισθῆ,
θά στερεοποιηθῆ μέσ' στην ψυχή του. 'Ως ὑποθέτω,
κι' ὅπως μπορῶ νά καταλάβω, μέσ' ἀπό την πρόθεσί-
του, πολύ γλήγορα θάρθῃ στη λύτρωσι και στη συνει-
δητή επανάστασι. Δέν πιστεύω νά συμβῆ και σ' αὐτόν,
ὅ,τι και σὲ κάποια ἄλλα ταλέντα. Θάνε για μένα με-
γάλη ἀπογοήτευσι: και παντελής ἀπόγνωσι για την
ἐποχή μας. —

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟ

Νάτο, μᾶς ξανάρθε πάλι
τ' ἀπαλὸ φθινόπωρο,
ὅπως πάντα γάλι-ἀγάλι,
ὀλιερέα και γνώριμο.

Νάτα, πέφτουνε τὰ φύλλα
ὀλιερέα και πένθιμα,
και σκορποῦν μιὰ ἀνατριχίλα
στὰ νερά τ' ἀκίνητα.

Στὴ φτωχὴ καρδιά μιὰ θλίψη
και μιὰ λύπη ἀπλώθηκε,
τὴ χαρὰ δὲ νὰ συντρέψῃ
ποῦ ἦταν τόσο ἀξέγνοιιστη.

Σιγὰ μέσ' στὴν ἀνοδόχη
τὸ ρόδο ἐμαρθθηκε,
κι' ἔξω νὰ τὸ πρωτοδρόχι
ποῦ κλαίει τόσο ἀθόρυβα.

'Ο δρομάκος ποῦχε πλύνει
ἢ βροχοῦλα ἢ νείδφερτη
γλυκὸ κάποιο μῦρο ἀφήνει
και μένει ἔλοκάθαρος.

Κι' ἐγὼ νείρομαι ἕνα 'Απρίλη
στὸ ἔρμη τοῦ σπιτί μου
κι' ἄς ἀνθίξῃ μου στὰ χεῖλη
ὀλιερέα χαμόγελο.

Μιὰ πνοὴ μὲ τάνθη σβύνει
πένθημη και γνώριμη,
μιὰ εὐωδία στερνὴν ἀφήνει
τ' ἀπαλὸ φθινόπωρο.

(1920)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΑΜΠΕΛΗΣ

Μάρτης 22

ΦΩΤΗΣ ΜΕΝΤΖΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

Α ΒΟΛΕΙΕ ΝΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑ!...

Πάει τώρα πλιά, ἐπέρασε ἡ ἡλικία, τὰ χρόνια
και μαζί τους τῆς ζωῆς μας ἡ πρώτη ἀνοιξι —
ποιὸς εἰς τὸν παλρὸ καιρὸ θά μᾶς ἐπαναφέρει ;
ποιὸς τώρα πλιά τὴν πρωτινήν θειότατην
δροσιά θά μᾶς χαρίσῃ ;
'Ανθρωπε φτωχέ, τίποτα
ἀπ' ὅ,τι σὲ περιβάλλει δὲ γνωρίζεις,
ἔρμαιο τῶν ἀμειλίχων νόμων
τίποτε νὰ μεταβάλῃς δὲ μορφεῖς !...
ὁ καιρὸς ἐπέρασε, ἡ ἡλικία, τὰ νεῖατα,
ποῦ νὰ κυττάξουμε και ποῖο ἀπὸ τὰ δύο
για τὸ παρελθόν ποῦ ἄκαρπο ἐχάθη νὰ θρηνησοῦμε
ἢ για τὸ θλιβερό, ποῦ στεῖρο θά περάσῃ μέλλον ;
Φτωχέ ἀνθρωπε ! πόσο τραγικὸς μοῦ φαίνεσαι και πόσο
στὶς δυστυχίες σου καλός ! 'Αχ, αὐτὴ σου ἡ ἀσφότης !
τὸ ὑποταχτικὸ τὸ βλέμμα σου ! (Ποῦ εἶσαι, γόησσα,
ποῦ εἶσαι, αἰθέρια, ρωμαντικὴ βούλησί μας ;...)
'Αχ, αὐτὸ τὸ βλέμμα σου τὸ ἀρνῆσι στὶς πίκρες γύρω
ποῦ τὴ φύσι σου φθείρει τὴν καταραμένην
εἶναι ἀδύνατο νὰ εἰπῶ τί μέσα μου νὰ παραστήσω
γιγάντιο μὲ πᾶνει και σύζων
αἰμάτινα μ' ἀναστατώνει !
'Ενα πανηγῦρι εἶναι ἡ ζωὴ, ἕνα πανηγῦρι,
χαρὰ στον, ποῦ μὲ τοὺς δικούς του ἀγαπημένους
κατορθώνει ἀγαπημένος νὰ γεράσῃ
και πεθαίνοντας τὴν ἀγαθὴν εὐχὴ και τὴν ἀγάπη
νὰ ἔχῃ τῶν δικῶν του !...
'Ενα πανηγῦρι εἶναι ἡ ζωὴ —
'Αλλοίμονο ! ἄς ἦταν νὰ μποροῦσα
τὴν Εὐτυχία και τὴν καλωσύνη νὰ φυσῶσιν τὴν ὑπέροχτην
στὴ γῆν ἐτούτη, ποῦ τόσο μικρὸν
μᾶς ἔκαμε τὸ βίο και ποῦ τόσο
στενά μαζί της εἴμασθε δεμένοι και τὴν ἀγαπάμε !
ἢ ἄς βόλειε νὰ μποροῦσα !...

'Ας συλλογιστοῦμε μόνον, πὼς κάπου, βαθιά στον
ὀρίζοντα, ἡ φωνὴ τῆς θεότητος, πρὸ πολλοῦ, ἔχει
ἀρῆσει τὴν ἡχηρὴν κι' ἀποκαλυπτικὴν λαλιά της...
Μέσ' ἀπ' τοὺς αἰῶνες κι' ἀπὸ τὴν ἱστορία, ὑψώνεται
ἡ βοή, ποῦ ζητάει τὴν ἐπιστροφὴν μας : τὴν ἔξοδο
πρὸς τὴν γῆ τῆς ἐλευθερίας... 'Εως πότε βαρυσκαρ-
διοι και μικρόψυχοι και χαμερπεῖς θά βαδίζουμε στὸ
δρόμο τῆς μιμήσεως, τοῦ ἔξαναγκασμοῦ και τῆς ὑπο-
τελείας. 'Η ἐργασία, θενάνε 'κεῖνο ποῦ θά μᾶς σώσῃ ;
ἡ ἐργασία ποῦ γίνεται μὲ τὸν σκοπὸ τῆς τελειώσεως
τοῦ ἑαυτοῦ μας, τῆς κατανοήσεως τοῦ ἑαυτοῦ μας,
ποῦ, ὅπως εἶπα, εἶνε ἡ μόνη ἱκανοποίησι ποῦ πρέπει
νὰ ἀπαιτοῦμε σήμερα. Εἶνε τὰ πρῶτα και σωστά
βήματα, ποῦ φέρνουν στὴν πραγματικὴν ἐπα-
νάστασι (λύτρωσι). 'Ολα τᾶλλα ἀνήκουν στὸ
περιθώριο και στὴ διακόσμησι: εἶνε σὰν νὰ μὴν
ἔχουν φανῆ ποτέ. Τὰ περιφρονοῦμε.

4. 5. Μαῖου 1922—
Α. Γ. ΔΡΙΒΑΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ

Αἱ προλήψεις ὄλονεν πίπτουν ἡ ἰδέα ὅτι μόνον ὁ
ἀρχαῖος κόσμος πρέπει νὰ σπουδάζεται, διότι αὐτὸς
μόνος παρήγαγεν ἔργα τέχνης σπουδῆς ἄξια και
προϊόντα λογοτεχνικὰ ἀπαράμιλλα, ὑποχωρεῖ εἰς δι-
καιότερας κρίσεις και περι ἄλλων περιόδων τῆς μακρο-
χρονίου ἡμῶν ἱστορίας και δὴ και τῆς Βυζαντινῆς.
'Ο κόσμος και ὁ πολιτισμὸς ὁ Βυζαντινὸς, πράγματα
μέχρι χθὲς περιφρονοῦμενα ἀπὸ τὰς μεγάλας μᾶζας
τοῦ λαοῦ μας, ἀρχίζουν χάρις εἰς τὰς ἐντεταμένους και
ἀξιειπαίρους προσπαθείας τῆς 'Εταιρείας Βυζαντινῶν
Σπουδῶν, νὰ γίνωνται ἀντικείμενον ἐρεῦνης και ἀγά-
πης, ἀγάπης ἡ ὁποία δέν ὑπερβάλλομεν ἀν εἴπωμεν
ὅτι φθάνει μέχρι πάθους.

'Η ἐλάνοδος εἰς τὸν Βυζαντινὸν κόσμον και ἡ μι-
μησις αὐτοῦ ἔχει γίνει πλέον μόδα: κτίζονται σήμερον
σπήτια Βυζαντινὰ, κατασκευάζονται τάφοι κατὰ Βυ-
ζαντινὰ πρότυπα, αἱ οἰκοδόμοι και προθυμοποιῶνται
νὰ ἐπιπλώσωσι τὰς αἰθούσας και τὰ δωμάτια των κατὰ
Βυζαντινὸν στυλ, κοσμήματα Βυζαντινὰ γίνονται τοῦ
συρμοῦ, βιβλία βλέπουσι τὸ φῶς μὲ Βυζαντινὰ ἐξό-
φυλλα και καταστόλιστα ἀπὸ Βυζαντινὰ ἐπιτίτλα,
τάπητες μὲ Βυζαντινὰ σχέδια ὑφαίνονται και ἐν γέ-
νει πνέει πνοή, ἡ ὁποία μεταφέρει τὴν παρούσαν γε-
νεάν πρὸς τὴν ὄχι μακρυνὴν ἐποχὴν τῶν Βυζαντινῶν
προγόνων μας.

Πόσον δ' ἐνδιαφέρον δεικνύει ἡ κοινωνία διὰ κάθε
Βυζαντινὸν, μαρτυρεῖ και ἡ ἀσφρικτικὴ συρροὴ εἰς
τὰς διαλέξεις τῆς 'Εταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν,
αἱ ὁποῖαι γίνονται καθ' ἕκαστον Σάββατον ἐν τῇ με-
γάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Παργασσοῦ ἀπὸ τοὺς ἐκλεκτοτέ-
ρους τῶν ρητόρων και ἐπιστημόνων, και τῶν ὁποίων
τὸ πρόγραμμα ἐδημοσιεύσαμεν εἰς προηγούμενον φύλ-
λον τοῦ περιοδικοῦ μας.

'Η διεύθυνσις τοῦ περιοδικοῦ, ἀποφασίσασθ νὰ
δίδη ἐκάστοτε σύντομον περίληψιν τῶν διαλέξεων
τούτων, φρονεῖ ὅτι ἀνταποκρίνεται εἰς θεομὴν τῶν
ἀναγνωστῶν του ἐπιθυμίαν.

'Η πρώτη διάλεξις τῆς σειρᾶς ἐγένετο ἀπὸ τὸν
συντάκτην τοῦ 'Ιστορικοῦ Λεξικοῦ κ. 'Ανθιμον Πα-
παδόπουλον μὲ θέμα: «Ποία ἡ τύχη τῶν 'Ελλήνων
ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν Τούρκων».

'Επικρατεῖ ἡ πεπλανημένη γνώμη ὅτι οἱ Τούρκοι,
ὑποδουλώσαντες τοὺς 'Ελληνας, δέν τοὺς ἐξηφάνισαν,
διότι τὸ κοράνιον ἐπιβάλλει τὴν ἀνεξιθρησκείαν. 'Ο
ρήτωρ, ἐπὶ χωρίων τοῦ κορανίου ἀκριβῶς στηριζόμε-
νος, ἀπέδειξε ὅλως τοῦναντίον, ὅτι διῆλο δὴ τοῦτο
δέν ἀνέχεται οὐδεμίαν θρησκείαν, ἐπιβάλλει μάλιστα
τὸν φόνον και τὸν ἐξολοθρευμὸν τῶν ἀπίστων. 'Αλ-
λοι λοιπὸν ἦσαν οἱ κατὰ θεῖαν οἰκονομίαν λόγοι τῆς
διασώσεως τῆς φυλῆς μας.

Οἱ 'Ελληνες ἀπέφυγον τὸν ἐντελὴν ὀλεθρον πρῶ-
τον, διότι οἱ Τούρκοι χάριν ἀργυρολογίας, ἔκριναν

συμφερότερον νὰ τοὺς πωλοῦν ὡς δούλους ἢ νὰ τοὺς
σφάζουν, δεύτερον, διότι ἐκ τῶν 'Ελλήνων ἀποτελοῦν-
το τὰ γενιτσαρικά τάγματα, ἅτινα, ὡς ἐξ ἀρνησιθῆ-
σκων συνιστάμενα, ἐπολέμουν μὲ φανατισμὸν και ἐστή-
ριζον ἐπομένως τὸ κράτος, τρίτον διότι ἔπρεπε νὰ
ὑπάρχουν οἱ φορολογούμενοι, ἀπ' οὗ οἱ Τούρκοι ἦ-
σαν σχεδὸν ἀφορολόγητοι, τέταρτον, διότι ἐκ τῶν
'Ελλήνων ἐλαμβάνοντο οἱ ναῦται τοῦ Τουρκικοῦ στό-
λου, πέμπτον, διότι μόνον οἱ 'Ελληνες ἤσκουν τέχνας,
και ἐπιτηδεύματα, πράγματα ἀναγκαῖότατα δι' ἐν
κράτος και τέλος, διότι οἱ 'Ελληνες, ὡς πεπαιδευμέ-
νοι και γνῶσται Εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, ἦσαν ἀπα-
ραίτητοι διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν οἰκονομικῶν και δι-
οικητικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Τουρκικοῦ κράτους. Οἱ
Τούρκοι λοιπὸν εἶχον συμφέρον νὰ μὴ ἀφανίσουν τοὺς
'Ελληνας, διότι ἄνευ αὐτῶν και δέν θά ἦτο δυνατόν
νὰ ζήσῃ τὸ Τουρκικὸν κράτος. Οἱ Νεότουρκοι και οἱ
διάδοχοί των, εἶπεν ὁ ρήτωρ, ἐπιθυμοῦν νὰ ἐξαφανί-
σουν τὸν 'Ελληνισμὸν, ἀγνοοῦντες τὴν ἱστορίαν των·
ἄς εἶναι ὅμως βέβαιοι ὅτι, ἐὰν ἐκλείβουν ποτέ οἱ 'Ελ-
ληνες ἐκ τῆς Τουρκίας, θά μαρανθῆ και αὐτὴ ὡς δέν-
δρον, τὸ ὁποῖον ἐστερηθῆ τὴν ζωτικὴν ἱκμάδα τοῦ
ἐδάφους.

— Δεύτερος ρήτωρ ἦτο ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπι-
στημίου κύριος Σ. Μένανδρος μὲ τὸ θέμα «Τὰ συνα-
ξάρια και οἱ συναξαρισταί», θέμα τὸ ὁποῖον μετέχει
ἀληθινῆς ποιήσεως.

Τὰ μαρτυρολόγια, εἶπεν ὁ κ. Μένανδρος, τὰ περι-
γράφοντα τὸν βίον και τὴν ἀθλησιν τῶν μαρτύρων
και κατόπιν τὰ συναξάρια, γραμμένα εἰς ἀπλὴν
γλώσσαν, χάριν κατανοήσεως ἐκ μέρους τῶν πολλῶν,
ἀποτελοῦν μνημεῖα σπουδαιότατα, ὄχι μόνον διὰ τὴν
γέννησιν τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ και Παλαιστίνῃ ἀσκητικοῦ
βου και κατόπιν τοῦ μοναχικοῦ, ἀλλὰ και τοῦ ἰδιωτι-
κοῦ βίου τῶν Βυζαντινῶν γενικώτερον και τῶν σχέ-
σεων πολλὰκις τῆς κοινωνίας πρὸς τοὺς ἰσχυρούς.
Αὐτὰ εἶναι πολύτιμοι πηγαὶ δι' ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος θέλει
νὰ σπουδάσῃ τὴν ἐξέλιξιν τῶν Χριστιανικῶν κοινοτή-
των, τὴν ἱστορίαν μιᾶς χώρας και τὰς εἰς αὐτὴν ἐποι-
κήσεις ξένων λαῶν. Αἱ σελίδες των, μέσα εἰς τὰς ὁ-
ποίας παρελαύνουν παράδοξα 'Ανατολικὰ διηγήματα,
θανάματα, ὀμιλίαι πρὸς ἄγρια θηρία, μετάνοιαι και
ἐγκαρτερήσεις ἀμαρτωλῶν, ἀποπνέουν ἄλλοτε ὀσιό-
τητα και ἄλλοτε καυτηριάζον δεινῶς, παρέχουσαι πο-
λυτίμους πληροφορίας διὰ τὸν βίον ἀνδρῶν ἀμαρτω-
λῶν και γυναικῶν τοῦ ἐλαφροῦ κόσμου.

Τὰ συναξάρια, περὶ τὴν συγγραφὴν και μετάφρα-
σιν τῶν ὁποίων ἠσχολήθησαν ἀληθῶς λόγιοι ἄνδρες,
μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐξέχουσι Μόσχος ὁ Εὐκράτης,
Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς και ὁ Νεαπόλεως Λεόντιος,
τὰ συναξάρια, μετὰ τὰς εἰκονομαχικὰς ἔριδας, μετε-
φράσθησαν, σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, εἰς
τὴν 'Αττικὴν, πάλιν δ' εἰς τὴν δημοτικὴν κατὰ τοὺς
χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας. 'Ὡς κείμενα ἐπὶ χιλία

επτακόσια ἔτη ἐστήριξαν τὴν πίστιν τῶν προγόνων μας καὶ ἐπετέλεσαν θαύματα ἐθνικά.

Τρίτος ὠμίλησεν ὁ Γενικός Γραμματεὺς τῆς Ἐταιρείας Βυζαντ. Σπουδῶν καὶ γνωστὸς Βυζαντινολόγος κ. Φαίδων Κουκουλῆς «Περὶ Πτωχοπροδρόμου καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Βυζαντινῶν κατὰ τὸν IB' αἰῶνα». Ὁ ρήτωρ, ἀρχίσας ἀπὸ τὸν πασίγνωστον στίχον

ἀνάθεμα τὰ γράμματα, Χριστὲ, κ' ὄπου τὰθέλει ἐξέθηκε τὰ κατὰ τὴν πολυλόκιον φιλολογικὴν δρᾶσιν τοῦ ποιητοῦ, ἀνέφερε τὰς εὐμενεῖς περὶ αὐτοῦ κρίσεις τοῦ Θεσσαλονίκης Εὐσταθίου καὶ προσέθηκεν ὅτι, ὡς γνήσιος ἀντιπρόσωπος τοῦ αἰῶνος του πρέπει ὁ Πρόδρομος νὰ κριθῆ μετὰ δικαιοσύνης.

Τὸ πολυσυζητητὸν ζήτημα, ἂν εἰς ἡ πολλοὶ εἶνε οἱ γράψαντες τὰ Προδρόμεια ποιήματα, εἰς τὰ ὁποῖα περιέχεται ἀφθονία λαογραφικῶν πληροφοριῶν, ἐπραγματεύθη με σαφήνειαν, ἐξέθηκε δὲ καὶ τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ ποιητὴς ἔγραψε τὰ ποιήματα αὐτὰ εἰς τὴν τότε ἀπλουστεράν γλῶσσαν, ἀποκρούσας τὴν γνώμην ὅτι ταῦτα εἰς τὴν ὑπερκαθαρεύουσαν ἐγράφησαν. Τὸ γεγονός δὲ ὁ Πρόδρομος ἀνήκεν εἰς τοὺς ποιητὰς τῆς αὐτῆς τῶν Κορινθίων, παρέσχεν ἀφοριμὴν εἰς τὸν κ. Κουκουλῆν νὰ περιγράψῃ τὸν βίον καὶ τὴν οἰκονομικὴν στενοχωρίαν τῶν λογίων τοῦ IB' αἰῶνος, με δύναιμι καὶ πρᾶστατικότητά θυμαστῆν.

Προχωρῶν ὁ κ. Κουκουλῆς ἐξήτασε καὶ ἠρμήνευσεν ὠρισμένα σημεῖα τῶν Προδρομείων ποιημάτων, τὰ ὁποῖα με τὴν ἀπλὴν καὶ παραστατικὴν γλῶσσαν τῶν παραμένον μνημεῖα πολύτιμα διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ διὰ τὴν γνῶσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Βυζαντινῶν κατὰ τὸν IB' αἰῶνα. Ὁρισμένως ὠμίλησε περὶ τῆς θρησκείας, ἐν σχέσει πρὸς τὴν λαϊκὴν λατρίαν καὶ περὶ ἀπομυρισμάτων, ἐπαλείψεως δὲ τῶν πασχόντων διὰ τὸ μύρον ἐξεροχόμενου Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ διὰ τὴν γνῶσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Βυζαντινῶν κατὰ τὸν IB' αἰῶνα. Ὁρισμένως ὠμίλησε περὶ τῆς θρησκείας, ἐν σχέσει πρὸς τὴν λαϊκὴν λατρίαν καὶ περὶ ἀπομυρισμάτων, ἐπαλείψεως δὲ τῶν πασχόντων διὰ τὸ μύρον ἐξεροχόμενου Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ διὰ τὴν γνῶσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Βυζαντινῶν κατὰ τὸν IB' αἰῶνα. Ὁρισμένως ὠμίλησε περὶ τῆς θρησκείας, ἐν σχέσει πρὸς τὴν λαϊκὴν λατρίαν καὶ περὶ ἀπομυρισμάτων, ἐπαλείψεως δὲ τῶν πασχόντων διὰ τὸ μύρον ἐξεροχόμενου Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ διὰ τὴν γνῶσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Βυζαντινῶν κατὰ τὸν IB' αἰῶνα.

Αἱ διαλέξεις, τῶν ὁποίων οἱ ρήτορες ἐπαξίως ἐκάστοτε καταχειροκροτοῦνται ὑπὸ τοῦ πολυπληθεστάτου ἀκροατηρίου, εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ ἐδημοσιεύοντο, διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτῶν ὅσον τὸ δυνατόν ἐνδύστερος κόσμος.

Τελευταῖος ὁμίλητὴς ὑπῆρξεν ὁ κ. Γ. Τσοκόπουλος, ὁ ὁποῖος με τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν παραστατικότητα, ὠμίλησε περὶ τοῦ ἀγνώστου Κρητὸς ποιητοῦ Σαχλίκη. Ἡ «Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρησις» εἶνε εὐτυχῆς διότι θὰ φιλοξενήσῃ εἰς τὰς στήλας τῆς ὀλόκληρον τὴν διάλεξιν τοῦ ἐκλεκτοῦ ἐργάτου τῶν γραμμάτων καὶ πολυτίμου φίλου τῆς.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ὑπὸ τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου τῶν κ. κ. Δημ. καὶ Π. Δημητράκου ἐξεδόθησαν «Τὸ Πράσινον Βασιλεῖον», «Ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν ζῶων», «Ἡ Πεντάμορφη» καὶ τὸ «Μαγικὸ ἄλογο». ἐκδόσεις ἐπιμελημέναι καὶ ἀξίαι τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν βιβλιοφίλων καὶ τοῦ ἀναγνωστοῦ κοινού.

«ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ» Α' Τόμος (1821—1833). ὑπὸ Δημ. Ζωγράφου. Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ παρὰ τῷ συγγραφεῖ, Βερανζέρου 14. Τιμὴ Δοχ. 20.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΕΥΘ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟΝ Δ' Διακηρύττει ὅτι

Ἐκτίθεται εἰς δημόσιον μειοδοτικὸν διαγωνισμὸν διὰ προφορικῶν προσφορῶν, ἐνεργηθῆσόμενον ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς Δ' Γραφείῳ Ἐπιμελητείας τὴν 29ην Ἀπριλίου 1922 ἡμέραν Παρασκευῆν καὶ ὥραν 11—12 ἢ ἐπὶ ἔν ἔτος ἀνάληψις τῆς κατασκευῆς τῶν ὑποδημάτων καὶ κνημίδων Μαθητῶν τῶν Στρατιωτικῶν Σχολείων.

Οἱ ὅροι συμφωνιῶν τοῦ ὡς ἄνω διαγωνισμοῦ εἰσι κατατεθειμένοι παρὰ τῷ Δ' Γραφείῳ Ἐπιμελητείας, δύνανται δὲ οἱ βουλόμενοι νὰ λαμβάνωσι γνῶσι προσερχόμενοι καθ' ἐκάστην 11 1)2—12 1)2.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαρτίου 1922.

Ὁ Ὑπουργὸς Ν. Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΣΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ ΓΡΑΦ. ΙΙ Διακηρύττει ὅτι

Ἀκυρωθέντος τοῦ διαγωνισμοῦ τῆς 22ας Μαρτίου ἐ.ἔ. διὰ τὴν προμήθειαν 900.000 ὀκάδων τυροῦ ἐπαναλαμβάνεται οὗτος τὴν 25ην (εἰκοστὴν πέμπτην) Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 11 1)2—12 ἐπὶ τῇ βάσει ὅρων συμφωνιῶν κατατεθειμένων ἐν τῷ ὡς ἄνω ΙΙ Γραφείῳ Ἐπιμελητείας.

Ὁ Ὑπουργὸς Ν. Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓ. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΕΥΘ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟΝ Δ' Γνωστοποιήσις

Γνωστοποιούμεν ὅτι ἀπὸ τῆς 15ης Ἀπριλίου καὶ ἐφεξῆς διὰ τὺς προκηρυσσομένους καὶ προκηρυσθέντας ἐκχωρεῖς διαγωνισμοὺς διὰ διαφόρους προμηθείας τοῦ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργείου, θέλουσι γίνονται δεκταὶ προσφοραὶ καὶ εἰς ξένον νόμισμα.

Ὁ Ὑπουργὸς Ν. Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓ. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΕΥΘ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟΝ Δ' Διακηρύττει ὅτι

Ἐκτίθεται εἰς δημόσιον μειοδοτικὸν διαγωνισμὸν ἐνεργηθῆσόμενον διὰ προφορικῶν προσφορῶν ἐν τῷ Δ' Γραφείῳ Ἐπιμελητείας τὴν 21 Ἀπριλίου 1922 ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 11 1)2—12 1)2 ἢ προμήθεια 25000 εἰκοσιπέντε χιλιάδων περικνημίδων εὐζώνων.

Οἱ ὅροι συμφωνιῶν εἰσι κατατεθειμένοι παρὰ τῷ Δ' Γραφείῳ Ἐπιμελητείας, δύνανται δὲ οἱ βουλόμενοι νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν προσερχόμενοι καθ' ἐκάστην 11 1)2—12 1)2.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Μαρτίου 1922.

Ὁ Ὑπουργὸς Ν. Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓ. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΕΥΘ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟΝ Δ' Διακηρύττει ὅτι

Ματαιωθέντος τοῦ κατὰ τὴν 7ην Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. διενεργηθέντος διαγωνισμοῦ πρὸς προμήθειαν 400.000 ἀτομικῶν ἀντισκίμων πλήρων, ἐπαναληφθήσεται οὗτος τὴν 9ην Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 11—12 ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς ἀρχικῆς διακηρύξεως.

Ἀθῆναι, τῇ 5η Μαρτίου 1922.

Ὁ Ὑπουργὸς Ν. Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓ. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΣΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ ΓΡΑΦ. ΙΙ Διακηρύττει ὅτι

Ἀκυρωθέντος τοῦ διαγωνισμοῦ τῆς 7ης Μαρτίου ἐ.ἔ. διὰ τὴν προμήθειαν 200.000 ὀκάδων Ρόβης, ἐπαναλαμβάνεται οὗτος τὴν ἑβδόμην Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 11 1)2—12 ἐν τῷ ὡς ἄνω ΙΙ Γραφείῳ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχικῶν ὅρων συμφωνιῶν.

Ἀθῆναι τῇ 22 Μαρτίου 1922.

Ὁ Ὑπουργὸς Ν. Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓ. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

ΔΙΕΥΘ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟΝ Δ' Διακηρύττει ὅτι

Κριθέντος ἀσυμφόρους τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ κατὰ τὴν 7ην Μαρτίου ἐ.ἔ. διενεργηθέντος δημοσίου μειοδοτικοῦ διαγωνισμοῦ πρὸς προμήθειαν 3.500.000 τριῶν ἑκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων μέτρων ὑφάσματος θερινοῦ καὶ ὀπλιτῶν, ἐπαναληφθήσεται ὁ διαγωνισμὸς οὗτος ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς ἀρχικῆς διακηρύξεως τὴν 11ην Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 11—12.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Μαρτίου 1922.

Ὁ Ὑπουργὸς Ν. Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓ. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

ΔΙΣΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ ΓΡΑΦ. ΙΙ Γνωστοποιήσις

Γνωστοποιούμεν ὅτι οἱ προκηρυσθέντες διαγωνισμοὶ προμηθείας ρόβης, λίπους ἐδοδίου, κριθῆς καὶ ὀρυζῆς ἐνεργηθήσονται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχικῶν ὅρων συμφωνιῶν, καθ' οὓς ἡ πληρωμὴ γενήσεται μετὰ τὴν παραλαβὴν τῆν ὀλικὴν ἢ τμηματικὴν διὰ χρηματικῶν ἐνταλμάτων ἐκδοθησομένων εἰς δραχμάς Ἑλληνικὰς καὶ οὐχὶ δι' ἐντόκων γραμματίων, ἐκδοθησομένων εἰς ξένον νόμισμα.

Ἀθῆναι 30 Μαρτίου 1922.

Ὁ Ὑπουργὸς Ν. Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΥΠΟΥΡΓ. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

ΔΙΕΥΘ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΙΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟΝ Δ' Διακηρύττει ὅτι

Ἐκτίθεται εἰς δημόσιον μειοδοτικὸν διαγωνισμὸν διὰ προφορικῶν προσφορῶν, ἐνεργηθῆσόμενον ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς Δ' Γραφείῳ Ἐπιμελητείας τὴν 29ην Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἡμέραν Παρασκευῆν καὶ ὥραν 11—12 ἢ ἐπὶ ἔν ἔτος ἀνάληψις τῆς κατασκευῆς καὶ ἐπισκευῆς τῶν ὑποδημάτων, κνημίδων καὶ κνημίδων Μαθητῶν τῶν Στρατιωτικῶν Σχολείων.

Οἱ ὅροι συμφωνιῶν τοῦ ὡς ἄνω διαγωνισμοῦ εἰσι κατατεθειμένοι παρὰ τῷ Δ' Γραφείῳ Ἐπιμελητείας, δύνανται δὲ οἱ βουλόμενοι νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν προσερχόμενοι καθ' ἐκάστην 11 1)2—12 1)2.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαρτίου 1922.

Ὁ Ὑπουργὸς Ν. Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΟΙΝΟ΄

ΚΟΝΙΑΚ

Β Ο Τ Ρ Υ Σ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΟΙΝΩΝ & ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΟΙΝΟΙ

ΜΑΡΚΟ

ΟΙΝΟΙ

ΜΕΓΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

A U P R I N T E M P S

Δ. & Φ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΩΝ

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ

Τὸ τελειότερον κατ' ἄστημα

Γυναικείων Εἰδῶν

Ἀστροόρουθα διὰ προίκας

ΤΑΠΗΤΕΣ ΠΕΡΙΚΟΙ

ΑΔΕΛ. ΒΑΓΓΑΝΟΥ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

ΧΑΡΤΟΠΟΛΕΙΩΝ ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΣΙΔΕ

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ

Τὸ ἀρχαιότερον ἐν Ἑλλάδι Χαρτοπολείων

Ἐπισκευτῆρια στιγματῶς.

Τέτοις Ἄγ. Βαρουξάνη, ὁδὸς Ἱ. Παπαρηγοπούλου 15

Ἐναντι Ὑπουργείου Ναυτικῶν.

Α. ΔΕΝΑΞΑ & ΣΙΑΣ

Πατησίων 12.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΧΑΡΤΟΥ

Παντὸς εἶδους γραφῆς, γραφομηχανῶν
περιοδικῶν, ἀλληλογραφίας
λεντὰ καὶ χροματῆσι.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Τμήματα ἰδιαιτέρα ἐκτίπωση συγ-
γραμμάτων καὶ περιοδικῶν.

ΠΩΛΗΣΙΣ ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΩΝ

Διδασκαλία — Ἀντίγραφα.

Ἐπισκευαί.

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 11.

ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΩΝ

ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 12

Γραφεία ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως μεταχειρι-
σμένων καὶ μὴ γραμματοσήμων ὑπὸ τοῦ κ. Ν.
ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΥ. Οἶκος ἐμπιστοσύνης καὶ
ἐξαιρετικῆς εὐσυνειδησίας